

KÜRTSZÓ

„A HETEDIK ANGYAL IS MEGFÚJTA KÜRTJÉT.
HATALMAS SZÓZATOK HANGZOTTAK A MENNYBEN.”

AZ IGE MELLETT

- Új, univerzális vallás van kialakulóban

AZ IDŐK JELEI

- Világunk helyzete

MINDENNAPJAINK

- Raúl Herrera Rasmussen
és Uchenna Obasi bemutatkozása

HÉTKÖZNAPI KERESZTÉNYSÉG

- Hogyan tanítsuk gyermekeinket
konfliktuskezelésre?

GYERMEKEKNEK

- „Boldogok, akiknek a szívük tiszta...”

- *Evangelizációs beszámolók,
tapasztalatok, emlékezések*

Kedves Testvérek!

A tavalyi év rendkívüli volt, ezt mindnyájan éreztük. Váratlanul ért minket a járvány, nem voltunk igazából felkészülve rá, bár Jézus figyelmeztet bennünket erre is (Lk 21,11). A végső események gyorsan fognak peregni, és egyik esemény a másikat váltja majd ki, láncreakciószerűen. Számolhatunk az egyre jobban kibontakozó gazdasági válsággal, és nincs rá garancia, hogy a vírus nem marad-e velünk hosszabb ideig, sőt valószínűleg újabb, ennél még súlyosabb járványok is jöhetnek az előttünk álló időben. Az elmúlt év során elveszítettünk testvéreket, családtagokat, barátokat, némelyek betegségeken estek át. Mindannyiunk számára megpróbáló időszak volt ez a bezártság, a korlátozások miatt is, s a félelem, az aggodalom, a tanácstalanság érzése is elfoghatott bennünket a történetek láttán.

Mi jön még? – kérdezhetnénk. Egészen biztos, hogy ez még csak a kezdet, és hozzá kell szoknunk az egyre gyakrabban bekövetkező drámai eseményekhez, ahogy az idők jelei sokasodnak a természetben, a társadalmakban, a politikai történésekben.

Mindezek hátterén viszont meg kell látnunk a végtelen irgalmú Isten kezét, aki ellenőrzése alatt tart mindent, és aki így szól: „*E világon nyomorúságotok lesz; de biztatok: én meggyőztem a világot.*” (Jn 16,33) Nagy szükségletünk az élet-szentségben való megújulás, hogy útkészítők lehessünk – fel kell ébrednünk, és munkába kell állnunk. Tegyük az új esztendőt „kedves” esztendővé, a kegyelem évévé, ahogyan a lapunk borítóján olvasható versünk is mondja. „*A lecsüggesztett kezeket és az ellankadt térdeket egyenesítsétek fel!*” (Zsid 12,12)

Minden kedves Olvasónknak Istentől megáldott, reményteli új esztendőt és a próbákban való kitartást kívánunk. „*Mivelhogy nem a láthatókra nézünk, hanem a láthatatlanokra; mert a láthatók ideig valók, a láthatatlanok pedig örökkévalók.*” (2Kor 4,18)

A szerkesztők

Az Ige mellett

- Új, univerzális vallás van kialakulóban 2
- A Szentlélek a proféták életében (2.) 7

Az idők jelei

- Világunk helyzete 9

A Bizonyágtételeket olvasva

- Idézetek a *Review and Herald* 1887. március 22-ei számából 18

Mindennapjaink

- Uchenna Obasi bemutatkozása 20
- Raúl Herrera Rasmussen bemutatkozása 24

Hétköznapi kereszténység

- Hogyan tanítsuk gyermekeinket konfliktuskezelésre? 27

Gyermekeknek

- „Boldogok, akiknek szívük tiszta, mert ők az Istent meglátják.” (Máté evangéliuma 5,8) 29

Evangelizáció

- Rászorulók mindig vannak 31
- Téli könyvvásáraink régebben és 2020 decemberében 33
- Beszámoló az Eleki Életmódközpont 2020-ban végzett munkájáról 35

Tapasztalatok

- Isten tenyerében 39
- Gyermekeink csodálatos tapasztalatai 40
- Megbetegedésünk lelki tapasztalatai 41

Búcsúznak

- Szabó Zsuzsára emlékezem 43
- Igehirdetés Müller Károly temetésén 45

Új, univerzális vallás van kialakulóban

„Megtérnek, de nem a magasságos Istenhez...”
(Hós 7,16) „Ki figyelt az ő Igéjére, és hallotta
meg azt?” (Jer 23,18)

Jelentőségteljes pápai megnyilatkozások

Több mint egy esztendő telt el azóta, hogy Ferenc pápa látogatást tett az Egyesült Arab Emírségekben. Ennek során „történelmi jelentőségű dokumentumot” írt alá az Al-Azhar Egyetem és mecset főimámjával, Ahmad et-Tajjebbel együtt. (Az al-Azhar Egyetem a szunnita iszlám legfőbb központja.) Nem figyeltünk fel eléggé annak idején a nyilatkozat alábbi, jelentőségteljes részletére:

„**A vallások, a bőrszínek, a nemek, a fajok és a nyelvek sokfélesége és különbözősége isteni bölcs akarat rendelkezése, amellyel Isten az embereket teremtette.** Ez az isteni bölcsesség az az eredet, amelyből a vallásszabadsághoz és a különbözőség szabadságához való jog származik...” (Dokumentum az emberi testvériségről a világbéke és a békés együttélés érdekében, 2019. február 8.)

Korábban nem lett kimondva nyilvánosan, hogy a különböző vallások Isten teremtői bölcsességének a megnyilatkozásai, Isten akaratából léteznek. A közös nyilatkozat szerint ezen az alapon kell kölcsönösen elfogadniuk egymást és testvéri egységre jutva megalapozniuk a világbékét.

2020. október 4-én új enciklikát bocsátott ki Ferenc pápa, ami az idézett nyilatkozat alapeszméjére épül, azt fejleszti tovább. A *Mindnyájan testvé-*

rek... (Fratelli tutti) kezdetű enciklika szerint az idők szava, a súlyos válságok üzenete számunkra ma az, hogy újfajta civilizációt, egyetemes testvériséget kell létrehozni:

„Isten minden embert egyenlő jogokkal, kötelességekkel és méltósággal teremtett, és meghívta őket, hogy testvérként éljenek”. Az egyháznak munkálniuk kell ezt az egyetemes testvériséget, a következőképpen: **„Mostantól fogva megerősíthetjük, hogy a vallások nem jelentenek zárt rendszereket, amelyeken nem lehet változtatni, de ez csak a saját identitásuk őrzésével igaz.”**

A létrehozandó testvéri egységbe tehát tanításai és hitéleti gyakorlata némi változtatásával kell beépülnie minden felekezetnek és vallásnak. Eközben meg kell őrizniük önazonosságukat, mondja az enciklika, de ez csak amolyan a kijelentés súlyát enyhíteni akaró megfogalmazás. Valójában ellentmondásban van egymással az idézett mondat első és második része, mert a változtatás és az önazonosság maradéktalan megőrzése együtt nem megvalósítható.

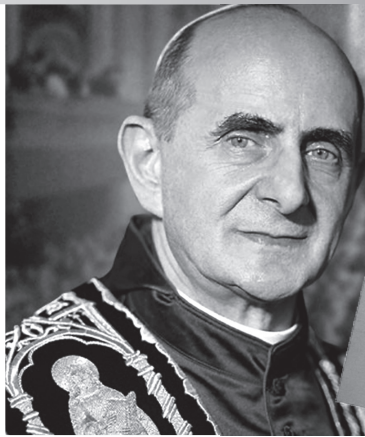

A felekezeti és vallási közti ökumené ma ezt a víziót akarja valóra váltani: Egyetemes testvériségben – más kifejezéssel „egy látható egyházban” (ez az ökumené jelszava már jó ideje) – egyesüljön az összes felekezet és vallás, általuk pedig jöjjön létre az egész lakott föld, az egész emberiség egysége, testvérisége. A világbéke és egy jobb, igazabb emberi társadalom érdekében mindenkinek azonosulnia kell ezzel a programmal, és együtt kell működni annak megvalósításában.

Elgondolkodtató, hogy Ellen White csaknem 150 évvel ezelőtt – amikor a szóban forgó vízióknak és programnak még híre-pora sem volt – az alábbi sorokat írta le: „Katolikusok, protestánsok és világi emberek egyaránt elfogadják a kegyesség látszatát, annak ereje nélkül, és ebben az egységben nagy mozgalmat látnak a világ megtérése és a régóta várt millennium megalapozása érdekében.” (*A nagy küzdelem, A közelgő küzdelem c. fejezetből.*)

Régóta formálódik, körvonalazódik már a Római Katolikus Egyházban az univerzális testvériség eszméje

VI. Pál pápa 1967-ben kibocsátott, *Populorum progressio* (Népek haladása) kezdetű enciklikájában is olvasható már: „A népeknek találkozniuk kell egymással, mint fivéreknél és nővéreknél, mint Isten gyermekeinek..., hogy felépítsük az emberiség közös jövőjét... Olyan világot kell felépíteni, amelyben minden ember faji, vallási, nemzetiségi különbség nélkül, teljes emberi életet élhet... Ehhez a világméretű nemzetközi együttműködéshez intézményekre van szükség,

Caritas in Veritate

Benedict XVI

ENCYCLICAL LETTER ON INTEGRAL HUMAN DEVELOPMENT IN CHARITY AND TRUTH

amelyek előkészítik... az együttműködést, addig is, amíg általánosan elismert jogi rendszer jön létre... Ki ne látná annak szükségességét, hogy ily módon fokozatosan létrejöjjön egy világhatóság, amely jogi és politikai téren hatékonyan tevékenykedhet.”

Ez a nagyszabású terv jelenik meg XVI. Benedek pápa *Caritas in veritate* (Szeretet az igazságban) kezdetű, 2009-ben kiadott enciklikájában is: „Sürgetően szükséges, hogy létezzen... valódi politikai világtekintély. Síkra kell szállni a hiteles és teljes emberi fejlődésért, amely az igazságban megmutatkozó szeretet értékeiből képes ihletet meríteni... Ebből következően az ilyen tekintélynek mindenki által elfogadottnak kell lennie, valóságos hatalommal kell rendelkeznie. Létesüljön... nemzetközi rend a globalizáció irányítására, és hogy ez képes legyen megvalósítani az erkölcsi rendnek megfelelő társadalmi rendet.”

A felvázolt nagy világegység magva a keresztény egység lenne, azon belül pedig a legbensőbb központ, a Római Katolikus Egyház. Ezt képiesen is ábrázolják. Néhány sor VI. Pál pápa *Ecclesiam suam* kezdetű enciklikájából: „A római középpont körül egyre szélesebb távolságban húzódnak a koncentrikus körök. Értékrendjüket a középponthez való közelségük határozza meg.” Azért a Római Katolikus Egyház a középpont – fejtik ki katolikus teológusok –, mert egyedül csak ez az egyház rendelkezik az igaz, hiteles egy-

ház összes alkotóelemével. A hozzá legközelebb eső kört a keleti keresztények, az ortodoxok alkotják, majd az anglikánok és a protestáns egyházak következnek. Náluk távolabbi kör a kereszténységen kívüli egyistenhívő vallások (a zsidó vallás és az iszlám), utánuk jönnek az erkölcsi értékeket tisztelő világvallások, a legszélső körben pedig a humanista ateizmus helyezkedik el. A koncentrikus körökbe sorolt felekezetek, vallások és ideológiák azonban mind a „megváltás hatósugarában” vannak, és tudtukon kívül is hozzátartoznak a Római Egyházhoz.

A protestánsok is mindinkább elfogadják ezt a víziót

A római katolikus teológia szerint Isten által teremtett ősvilágággént létezik egy univerzális, misztikus, láthatatlan egyház. Ezt kell látható valósággá tenni napjainkban. Jó ideje hangoztatják a teológusok, hogy a keresztség (bármilyen formában is történt a különböző felekezeteknél) minden megkereszteltet ennek az univerzális egyháznak a tagjává avat. Az utóbbi időben emellett az eucharisztikus közösséget (azaz a miseáldozat és az úrvacsora tekintetében való egységet) is hangsúlyozzák, mondván, hogy az úrvacsorai asztalközösség a katolikusok, a protestánsok és az összes keresztények között tényleges valósággá teszi az egy, látható egyházat.

Ma már a protestánsok is magukévá teszik ezt a katolikus egyháztant és egységvíziót. Nemrégiben elhunyt, tekintélyes protestáns szerzőtől idézem az alábbiakat: „Éppen elég ideig hangsúlyoz-

tuk azt, ami elválaszt, a különbözőségeinket, az elhatárolódásainkat. Meg kell mondanom, hogy mélységesen elegendem van a csoportok és csoportcskák, a nagy és kis egyházak önigazolásaiból. Engem az foglalkoztat, ami közös bennünk. Azt a lelki valóságot keresem, amit »Krisztus testének nevezünk«, az egyetemes egyház fények és árnyak mögött rejlő valóságát. Meg vagyok győződve róla: ha akarjuk, lehetünk egy, egyetemes egyházzá... Nincs más út. Világunk kerekesebb lett, a világ vallásai közelebb kerültek egymáshoz. Szomszédokká lettek. Beszédbe kell elegyedniük egymással. Nem katolikusként vagy protestánsként kell párbeszédet folytatnunk a muszlimokkal és a hindukkal, hanem keresztényként... Nem tudjuk a békességet munkálni mindaddig, amíg egymással nem békülünk meg.” (Jörg Zink: *Egyetemes egyház, de mikor?* Kálvin Kiadó, Bp., 10–11. o.)

Az ökumenikus mozgalomban kezdettől fogva ez a jelszó: „*A tan megoszt, a szolgálat egyesít.*” Azért fogadják el a protestánsok is gyakorlatilag ellenállás nélkül e jelszót, mert körükben is nagyon meggyengült az a meggyőződés, hogy a Biblia emberi beszéd mivoltában is Isten beszéde és

az igazság mércéje. A reformáció idején született „sola Scriptura” elv verbálisan nem megtagadott ugyan, de a gyakorlatban kiüresedett, tartalmatlanná, lényegében érvénytelenné vált. Ezért a protestánsok ma már nem tartják aggályosnak, hogy – az igei tanítást félretéve, felülírva – beolvadjanak a nagy ökumenikus, univerzális egységbe.

Katolikus és protestáns hívők tömegei gondolkoznak ma már úgy, ahogy ez Ferenc pápa alábbi nyilatkozatában is kifejezésre jut: „A különbségek a felekezetek között csak nyelvi jellegűek, de a tartalom ugyanaz. A tanítást nehéz megérteni, s a tanítás azoknak a feladata, akik ebben kiismerik magukat. Az élet nagyobb, mint a teológia, nagyobb, mint a tanítás magyarázata és értelmezése.” (Elhangzott Ferenc pápa a római evangélikus egyházközségben tett látogatása alkalmával, 2015. november 15-én. Az idézet forrása: *Evangélikus Élet*, 2015. december 13., 4. o.)

Az előzőekben felvázolt gondolkodásmódot és az egész „látomást” a világegységről – a béke megteremtése és az emberiség Istenhez való megtérése érdekében – szimbolikus nyelvezettel „Babilon borának” nevezi a Szentírás (Jel 14,8). A profetikus kijelentés szerint mind a hatalom birtokosai, mind a nagy tömegek meg fognak „ittasodni” ettől a bortól, lelkesedni fognak érte (Jel 18,3). ***Minél jobban mélyül az emberi civilizáció sokoldalú, súlyos válsága, és minél tragikusabb helyzetet idéz elő, annál inkább alternatíva nélküli, egyedüli megoldásnak fogják látni a Római Egyház által kínált eszme megvalósítását. Ki állna ellene egy ilyen programnak, aminek a jelszavai: haladás, béke, testvériség, visszatérés a hithez, az erkölcsöz?***

Ma beteljesedni látszik az, amit Ellen G. White – mint előbb már utaltunk rá, csaknem 150 évvel ezelőtt – írt a protestánsok viszonyulásáról e programhoz: „Mivel a protestáns egyházak a világ kegyeit keresik, a hamis emberszeretet elvakította szemüket. Úgy vélik, hogy helyes minden rosszban jót látni. Ennek az lesz az elkerülhetetlen következménye, hogy minden jót gonosznak

fognak tartani.” (*A nagy küzdelem/Korszakok nyomában*. A pápaság célkitűzései c. fejelet).

Megszívlelendő ez az intelm: „*Faj azoknak, akik a gonoszt jónak mondják, és a jót gonosznak, akik a sötétséget világossággá, és a világosságot sötétséggé teszik, és teszik a keserűt édessé, és az édest keserűvé!*” (Ésa 5,20)

Mi tett mélységesen szomorúvá a közelmúltban?

Részt vettem Szigeti Jenő temetésén. Valamikor jó barátok voltunk, egy Biblia-körbe jártunk (a Kiss János lakásán tartott, úgynevezett „San Marco klubba”). Abban az időben azonosan gondolkoztunk az adventüzenetről és az adventmozgalom küldetéséről. Mivel felesége személyesen, szívélyesen hívott, elmentem a H. N. Adventista Egyház péceli központja és főiskolája udvarán tartott búcsúztatóra szeptember 27-én.

Ökumenikus megemlékezés volt, mint Szakács József temetése 1988-ban. Az akkori búcsúztatáson az Ökumenikus Tanács elnöke ezt mondta: „Három koszorút hoztam, a Római Katolikus Egyházét, a protestáns egyházakét és az izraelita felekezetét.” Szigeti Jenő temetésén az adventista megemlékezőkön kívül római katolikus püspök, bencés szerzetes, evangélikus püspök, a Zsidó Keresztény Társaság elnöke és a baptista elnök is szólt. A maguk hite szerint arról beszéltek, hogy Jenő már a feltámadt Krisztussal találkozik, továbbá, hogy azért értékelték őt, mert a vallások megbékéléséért fáradozott. „Azt üzeni nekünk életműve – mondta a bencés szerzetes –, hogy ne a tanítással foglalkozzunk, hanem azzal, ami ennél fontosabb, azzal, hogy kicsoda nekünk Krisztus.”

A két alkalom között volt azonban egy alapvető különbség. Szakács József ökumenikus temetése megrendülést okozott annak idején, sokan akkor látták meg, hogy az úgynevezett ökumenikus kérdés valóban súlyos, hitelvi hűséget érintő kér-

dés. Most semmi ilyesmi nem hallatszik. Úgy tűnik immár természetessé, általánosan elfogadottá vált, hogy az adventista közösség pozitívan viszonyul az ökumenikus együttműködéshez.

Mai világunkban ahhoz hasonlóan alakulnak a dolgok, mint Hóseás próféta idején, aki az északi zsidó királyság, Izrael végnapjaiban, nemzeti összeomlásuk küszöbén prófétált. Minél nagyobb lett a félelem a fenyegető jövőtől, annál inkább mutatkozott egyfajta Isten-keresés az ország – egyébként Istentől már messze eltávolodott – lakosai részéről. Az ihletett prófécia azonban így szól e jelenségről: „Megtérnek, de nem a magasságos Istenhez.” (Hós 7,16)

Hasonló háttéren szól hozzánk ez a kérdés: „Ki figyelt az ő Igéjére, és hallotta meg azt?” (Jer 23,18) Isten Igéje rendszeres, Szentlélek segítségét igénylő tanulmányozása és a „meghallottak” szívbéli befogadása nélkül lehetetlen átlátni és helyesen értékelni azokat a folyamatokat, amelyek ma világunkban zajlanak.

(2020. október 21., Vankó Zsuzsa)

★

Ui. Éppen e cikk elkészülte után jutott el hozzám a híradás Ferenc pápa legújabb, sokakat pozitív vagy negatív értelemben felkavaró nyilatkozatáról:

„A homoszexuális embereknek joguk kell legyen ahhoz, hogy családban éljenek. Ők is Isten gyermekei. Emiatt senkit sem szabad kiutasítani vagy szenvedésre készíteni. Bejegyzett élet társi kapcsolatra vonatkozó törvényre van szükség, hogy ily módon jogilag védettek lehessenek.

Ferenc pápa köszönti Evgeni Afineevskyt, a „Francesco” című dokumentumfilm rendezőjét a Vatikánban

– mondta az egyházfő Evgeni Afineevsky¹ rendezőnek adott interjújában. Az argentin pápa korábban, még Buenos Aires érsekeként ellenezte a melegházasság engedélyezését, és helyette az azonos neműek regisztrált élettársi kapcsolatának elismerését szorgalmazta. Szakértők szerint azonban azóta nem foglalt állást ennyire világosan a kérdésben nyilvánosan, mint most... [A film] **olyan kivételes vezetőként szól az egyházfőről, aki képes lehet az emberiség egyesítésére.**” (MTI, 2020. október 21.)

Ha összevetjük ezt a nyilatkozatot a cikkben ismertetett, az egész emberiség testvériségét hirdető, minden embert egyesíteni akaró római katolikus programmal, akkor felismerhetjük az összhangot a kettő között. A világproblémák megoldására irányuló, nagy ívű katolikus koncepcióban nincs szó jóról és rosszról, bűnről és megtérésről, mert mindenestől egyesíteni akarja az emberiséget egy új hatalmi struktúrában.

¹ Amerikai állampolgárságú, orosz–zsidó származású filmrendező, aki kétórás dokumentumfilmet készített a pápáról, *Francesco* címen. A filmet 2020. október 21-én mutatták be Rómában, az ottani filmfesztivál keretében.

A Szentlélek a próféták életében (2.)

„Akkor ez a Dániel felülhaladta az igazgatókat és a tisztartókat, mivelhogy rendkívüli lélek volt benne...” (Dn 6,3)

Sorozatunk első részében bepillantást nyertünk abba, hogy a Lélek munkálkodásához milyen – sokszor kicsinek tűnő – körülmények kedveztek Jézus, Keresztelő János és Dániel próféta életében is. Rácsodálkozhattunk arra, hogy a természet közelsége és az önmegtartóztató életmód milyen módon erősíthette tiszta gondolkodásukat, értelmi képességeiket, és hogyan fejlődhetett ezáltal jellemük már egészen fiatal korukban. Elénk tárulhatott, mennyire fontos volt nekik is, hogy időt szakítsanak az elmélkedésre.

Ebben a részben két ószövetségi személy életében vizsgáljuk a Lélek munkáját.

Kiindulópontnak a kezdő igében olvasható, Dánielben megnyilatkozó „rendkívüli lelket” szeretnénk megvizsgálni. Szükséges világosan látnunk-értenünk a folyamatot, ami által olyanná vált, hogy a környezete is érzekelte ezt a nem mindennapi lelkületet, ugyanis sorozatunk legfőbb, irányadó kérdésére keressük a választ most is. A kérdést pedig minden őszinte szívű ember felteheti magának: vajon csak egyes embereknek tartogatja-e Isten ezeket a lehetőségeket, vagy mindenki élhet vele?

Ha a róla szóló írások kezdetét nézzük, akkor azt látjuk, hogy Dánielt a fogságba kerülés első

megpróbáltatásakor „eltökélt szívű” (Dn 1,8) fiataalként mutatja be. A következő sorokból megláthatjuk, hogy mi is tette őt ilyen eltökéltté:

„Foglyok voltak idegen országban, ahova a végtelen Bölcsesség helyezte őket. Az otthon hatásaitól és a szent kapcsolatoktól elszakítva is igyekeztek becsületesen helytállni, hogy elnyomott népüknek megbecsülést szerezzenek, Istent pedig – akinek szolgáltak – megdicsőítsék.” (*Próféták és királyok*, 300. o.)

S hogy mennyire nem egyedi eset ez, rögtön eszünkbe juthat, hogy ugyanezt jeleníti meg Ellen White az ifjú József gondolatairól, ami az egyiptomi fogság felé tartó úton fogalmazódott meg benne: „Lelke megremegett a nagy elhatározástól, hogy hű marad Istenhez – minden körülmények között a menny Királyának alattvalójához méltóan kíván viselkedni. Teljes szívvel fogja az Urat szolgálni, sorsával, viszontagságaival bátran szembenéz, és minden kötelességét hűségesen teljesíti.” (*Pátriárkák és próféták*, 218. o.)

Ez a fajta jó melletti döntés, ami kifejezett cél-lá érlelődött bennük, jellemzően tapasztalható mindkettőjük egész további életében. Az előző idézetek arról tanúskodnak, hogy nem a körülmények függvénye az, hogy valakinek jó céljai lehessenek. Tehát a nehéz körülmények jelenléte nemhogy akadálya, hanem elősegítője lehet a kedvező elhatározásoknak. Az Atyáról szerzett addigi ismeretük élénken eléjük rajzolódott, és választaniuk kellett, hogy élővé váltják-e az ismeretet éles helyzetben, vagy csak sodortatnak a körülményektől. Gátolhatja-e az ember szabad gondolkodását a tehetetlensége? Vagy a gondolatok világában szabadon szárnyalhat az isteni Lélek akkor is, ha a szó szoros értelmében rabságban vagyunk? Fölé emelkedhet-e az ember a megpróbáló körülményeinek, vagy törvényszerű a kétségbeesés és a csüggedés? Élő bizonyíték-ként áll előttünk e két fiatal példája, akik elfogadták a Lélek irántuk való segítségét.

És itt álljunk is meg egy pillanatra, s még egyszer tekintsük át, hogy milyen módon történik

ilyenkor az értünk való munka. Mert hogy az igazságos Isten nem személyválogató, és nem csak egyes embereknek ad felülemelkedést, arról bizonyosságot tesz a Szentírás. A jó hír az, hogy ilyen alapvető igazságokkal meg tud, és meg szeretne minket ajándékozni a nehéz körülmények kialakulása során is a Lélek, akit maga Jézus nem véletlenül jellemzett vigasztalóként, tanítóként. Azt a munkáját írta körbe, ami fejleszti az ember jellemét, előmozdítja megszentelődését, vagyis hozzásegíti a rendkívüli lélek elnyeréséhez. „*Ama vigasztaló pedig, a Szentlélek, akit az én nevemben küldött az Atya, az mindenre megtanít majd titeket, és eszetekbe juttatja mindazokat, amiket mondtam néktek. Békességet hagyok néktek; az én békességemet adom néktek: nem úgy adom én néktek, amint a világ adja. Ne nyugtalanodjék a ti szívetek, se ne féljen!*” (Jn 14,26–27)

Dánielt és Józsefet vigasztalhatta a Lélek, mivel engedték. Ennek pedig további láncolata van, mert aki engedi a vigasztalást, az nyer békességet, aki békességet nyer, azt tovább lehet gondolkodtatni, vagy ahogy Jézus mondta: tanítani. Akit tanítani lehet, az nem nyugtalanodik, sem nem fél, hanem következetesen, rendszerezetten és igazán tud elmélkedni. A félelem gúzsba köt, kiskorúságban tart, megkötöző érzelmi világba helyezi az embert. A békesség pedig szabadsággal jár, és tág teret biztosít a fejlődésnek: a jellemfejlődésnek. Aki tanítható, azt pedig a legmagasabb mennyei célokkal köti össze ama Lélek. Olyan célokkal, amit már senki és semmi nem vehet el tőle.

Ízlelgessek csak egy kicsit még egyszer! „... igyekeztek becsületesen helytállni, hogy elnyomott népüknek megbecsülést szerezzenek, Istent pedig – akinek szolgáltak – megdicsőítsék.” Becsületesen helytállni minden körülmény között. Miért is? Mi is lett az indítékuk? Egy bűnei következményétől szenvedő, elnyomott népnek szerezni becsületet, Istent pedig megdicsőíteni. Milyen éles kontraszt volt a zsidó nép engedetlenségének, illetve József testvérei gyilkos indulatai-

nak következménye, és a menny által ösztönzött célkitűzések között! Hatalmas távlatok a kilátástalanság közepén!

Ők még nem tudták, hogy ez az eltökéltség milyen magaslatokhoz segíti majd őket a későbbiekben. Ők csak azt tudták, hogy napi szinten bármilyen helyzetben találják magukat, a kötelességek becsületes, lelkiismeretes elvégzése áll egyedül hatalmukban, a körülmények megváltoztatása nem. „*És valamit tesztek, lélekből tegyétek, mint az Úrnak, és nem embereknek...*” (Kol 3,23) Mennyire felszabadító erővel hat, amikor felmérheti és végre megtanulhatja az ember, hogy mi az ő feladata, és mi nem! Hiszen a csüggedés a nagyon értékes erőt és időt lopja el az embertől napi szinten. A megvigasztalódás pedig olyan állapotba helyezhet bennünket, ami határtalan lehetőségek tárházát hozza elénk, ahol az eredeti, nemes célok mindvégig megmaradhatnak.

A következő idézettel már személyesen meg lehetünk szólítva mi magunk is, akik sok-sok évvel a két ókori fiatalember után élünk. „A sors egyetlen ember köré sem szőtt olyan vastag hálót, amelyet tehetetlenül és bizonytalanul el kellene tűrnie. A mostoha körülmények váltsák ki belőled azt a szilárd elhatározást, hogy leküzdöd a nehézségeket! Egyetlen akadály ledöntése képességet és bátorságot ad újabb akadályok ledöntésére. Céltudatosan menj előre a helyes irányba, és a körülmények segíteni fognak, nem gátolni! Sóvárogj a Mester megdicsőítésére! Csiszold jelmed minden kedvező vonását! A jellemépítés minden fokán Isten tetszésére kell élned. És ez lehetséges.” (Krisztus példázata, 228. o.)

Ezekkel a lépésekkel segít minket a Lélek a Megváltó munkájával egybekötve felülmúlni saját magunkat, és elnyerni a rendkívüli lelket, amely folyamatok aztán kiszélesedve más társításokat is juttatnak a hívó ember mindennapjaiba.

Ez is az evangélium üzenetének része, melynek további gondolatait a cikksorozat következő részében jelenítjük meg.

Molnár Futka

VILÁGUNK HELYZETE

„Inogva meginog a föld, miként a részeg, és meglődül, mint a kalyiba, és ránehezedik büne, és el-esik, és nem kel fel többé.” (Ésa 24,20)

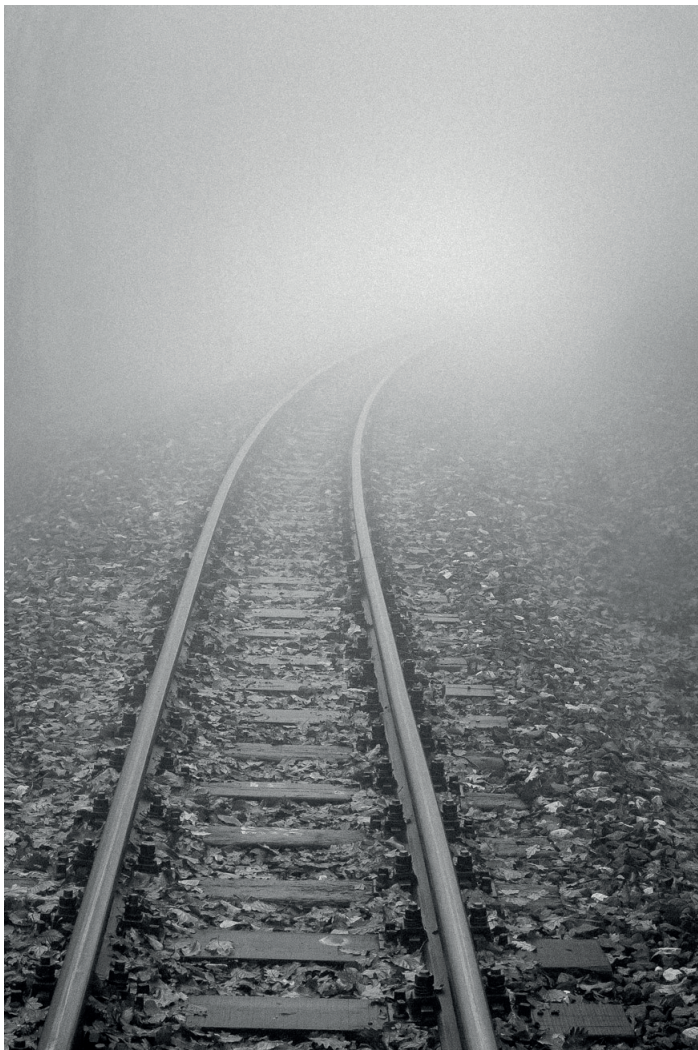
A Biblia különös emberi tulajdonságra hívja fel a figyelmet Jézus végidőről szóló beszédének bevezetőjében. Ismerjük jól ezt a szakaszt: a tanítványok hitetlenkedve mutogatják Jézusnak a templom épületeit, miután ő a templom teljes pusztulásáról beszél. Jézus a tanítványok kételkedését látva megerősíti: „*Nem marad itt kő kövön, mely le nem romboltatik.*” (Mt 24,2) Jézus semmi újdonsággal nem szolgál, hiszen a tanítványok pontosan ismerhették például Dániel könyvét, ahol a templom, sőt a város teljes és végig tartó pusztulása már évszázadokkal Jézust megelőzően kijelentésre került (Dn 9,26). Jézus nem tett mást, mint visszautalt erre a szakaszra, ahogyan név szerint is megemlíti Dániel könyvét ugyanebben a beszédében (Mt 24,15). Noha Dániel könyvét a zsidók formálisan nagy becsben tartották, ezt a „kellemtelen” jövődőlést hallatlanra vették, hiába kapcsolódott a Messiás megjelenésének pontos idői kijelentéséhez, vagyis a zsidó hitrendszer központi eseményéhez.

Jézus a végidőről szóló beszédében azonban nem csupán a jeruzsálemi templom, hanem az emberi civilizáció összeomlásáról is beszélt. Azt jelentette ki, hogy az emberi történelem nem egy boldog végkifejlet, hanem egy tragikus vég felé halad: a „világ végét” (Mt 24,3), vagyis a végső idők eseményeit egy kaotikus, politikai, etnikai és háborús konfliktusokkal, továbbá különböző természeti csapásokkal, járványokkal és éhínségekkel, illetve az e jelenségek miatti félelemtől terhelte korszak fogja megnyitni. Lukács evangéliu-

ma egy olyan kifejezést használ ugyanennek a beszédnek a leírásánál, amelynek eredeti jelentése: instabilitás, a rend hiánya. (A görög eredetiben: *akatastasia*, Lk 21,9. A Károli-Biblia ezt „zendülésnek” fordítja, ami mai nyelvünkön nem adja vissza teljes mértékben az eredeti kifejezés jelentéstöbbletét.)

A bibliai leírás szerint ezt követően, a végveszély miatt úrrá levő félelem hatására, átmeneti időre az emberiség egységbe tömörül: a közös el-lenség Isten népe lesz. Az a nép, amelynek hite nem vallási és egyházi hagyományok tekintélyére, hanem ténylegesen Isten beszédére alapul. Az egység, mivel „a kegyesség látszatára”, és nem annak erejére alapul (2Tim 3,5), hamar felborul, és nem lesz képes megoldást nyújtani az emberiséget sújtó válságokra, katasztrófákra: „*Akkor nagy nyomorúság lesz, amilyen nem volt a világ kezdete óta mind ez ideig, és nem is lesz soha. És ha azok a napok meg nem rövidítettetnének, egyetlen ember sem menekülhetne meg; de a választottakért megrövidítettetnek azok a napok... Mindjárt pedig ama napok nyomorúságai után a nap elsötétedik, és a hold nem fénylik, és a csillagok az égről lehullanak, és az egeknek erősségei megrendülnek.*” (Mt 24,21.22)

Különös módon azonban e bibliai leírások ismerete sem menti meg a keresztények többségét attól, hogy kételkedjenek az emberiség történelmének negatív befejezésében, vagy egyenesen az- zal ellentétes, pozitív jövőképet hirdessenek. Ez utóbbi esetben természetesen már nem a tanítványok egykori hitetlenkedése az alkalmas párhuzam, hanem a hamis prófétáké, akiknek megjelenése a végső idők egyik szintén fontos ismertetőjegye lesz Jézus szavai szerint. Olyannyira, hogy Jézus külön figyelmeztet: követői vessék szívükbe az emberi történelem végkifejletéről szóló szavait, különben e hamis próféták el fogják hitetni őket annak ellenkezőjéről.

A fenyegető összeomlás

A keresztény próféciaszemlélet torzulása odáig jutott, hogy a világi tudomány képviselői ma már akaratlanul is közelebb járnak a próféciaák szellemiségéhez, mint a keresztények többsége. Az elmúlt években a civilizációnkat fenyegető, egyre súlyosbodó kihívások kutatásából egy új tudományág is született, mely kifejezetten az emberi civilizáció rendszerszintű összeomlásával foglalkozik: ezt *kollapsológiának* – „összeomlástanak” – hívjuk (a francia *collapsologie* alapján). E tudományág jeles képviselőinek egyik alapmunkájából idézzük az alábbiakat:

„Mi van, ha a civilizációnk összeomlik? Nem sok száz év múlva, hanem még a mi életünk során? Sokan látják, hogy óriási kihívásokkal szembesülünk napjainkban, a klímaváltozástól és annak katasztrofális következményeitől milliányi társadalmi és politikai problémáig, azonban nehezen tudunk annak a nagyon is reális lehetőségével szembesülni, hogy ezek a válságok a teljes civilizációnk összeomlását eredményezhetik. Ma már nagy mennyiségű bizonyíték áll rendelkezésünkre, melyek szerint olyan rendszerszintű tehetetlenségekkel van dolgunk, amelyek súlyos fenyegetést jelentenek az emberiség fennmaradására egy fenntartható környezetben. (...) Jelenleg a következő négy dologban lehetünk biztosak: 1) társadalmaink fizikai növekedése le fog állni a közeljövőben; (2) visszavonhatatlanul megkárosítottuk a teljes földi ökológiai rendszert (legalábbis az emberi lények geológiai szintjén); (3) egy nagyon instabil, »nem lineáris« [kiszámíthatlan töréseket magában hordozó] jövő felé tartunk, amelyben a nagymértékű (belső és külső) radikális megrázkódtatások válnak normává; és (4) egy globális rendszerszintű összeomlás potenciális bekövetkezése előtt állunk. Vagyis, hasonlóan számos közgazdászhoz, klímaszakértőhöz, fizikushoz, agrárszakértőhöz, ökológushoz, katonához, újságíróhoz, filozófushoz és akár politikushoz is..., következtetésünk szerint társadalmunk a közeljövőben összeomolhat.”¹

E gondolatok időszerűségét támasztja alá a Princeton Egyetem *Globális Rendszerkockázatok* kezdeményezése és ehhez kapcsolódó tanácskozása a közelmúltban. A kutatások keretében a korábbi történelmi korszakok összeomlásainak mintáit kívánják feltérképezni, abban a reményben, hogy sikerül ezek segítségével a jövőbeli összeomlásokat modellezni. A kezdeményezés programja szerint „a szokásosnál magasabb kockáza-

1 Pablo Servigne–Raphaël Stevens: *Comment tout peut s'effondrer: Petit manuel de collapsologie à l'usage des générations présentes*. Éditions du Seuil, 2015. Angol kiadás: Polity Press, 2020. [A könyv címe magyarul: „Hogyan omolhat össze minden: összeomlástanai kézikönyv a jelen generációi számára.”]

ta látszik egy katasztrófális válság bekövetkezésének a 2020-as évtizedben. A várható katasztrófa a jelenlegi társadalmi, politikai és gazdasági berendezkedést visszafordíthatatlanul egy, a jelenlegitől eltérő állapotba fogja taszítani.”²

Az egyik legtekintélyesebb külpolitikai folyóirat, a *Foreign Affairs* 2020. évi utolsó, tematikus száma, a „Mit nem veszünk észre? A következő katasztrófa előrejelzése” címmel jelent meg. A címlapon egy glóbuszon álló férfi távcsővel kémlel az egyik irányba, ahol nincsen semmi, nem észlelve, hogy a másik irányból egy óriási meteorit készül pillanatokon belül a Földre csapódni. A lapszám egyebek mellett a következő tanulmányokat tartalmazza: „Hogyan gondolkodjunk megfelelően a jövőről?” „Miért vallunk kudarcot a katasztrófák előrelátása és feltartóztatá-

2 PIIRS *Global Systemic Risk*. <https://risk.princeton.edu>

sa terén?” „A klímaváltozás következő veszélyes fázisa.” „Az érkező vihar: a nagyhatalmak közötti háborúzás visszatérése.” „Kapitalizmus a világjárvány után.” „Kína szerint az USA vesztesben van – Washingtonnak meg kell mutatnia, hogy Peking téved.”

Szerkesztőjének megfogalmazása szerint: „Az emberek hírhedten képtelenek előre látni a jövőt, és ebben az országok sem sokkal jobbak.” „Váltságos időben élünk” – jelenti ki az egyik tanulmány szerzője, aki egyben arra is rámutat, miért nem vagyunk képesek időben észlelni a katasztrófákat. Az ilyen események ugyanis három kategóriába sorolhatóak: léteznek az ún. „fekete hattyúk”, vagyis a ritka, megjósolhatatlan események; a „szürke orrszarvúk”, vagyis a nagy és nem ismeretlen fenyegetések, amelyeket mégis mindaddig nem veszünk észre, amíg nem állnak velünk szemben, és végül a „láthatatlan gorillák”, vagyis azok a veszélyek, amelyek az orrunk előtt vannak teljes nagyságukban, mégsem vesszük észre őket. (Az elnevezés egy pszichológiai kísérlet során született: a kísérlet alanyaival televízió kosárlabda-mérkőzést nézettek, akiknek a figyelmét annyira lekötötték a játékosok, hogy nem vették észre, hogy közben egy gorillajelmezbe öltözött személy elvonult előttük.)

Jellemző véleményt közöl például a *Los Angeles Times*, mely szerint: „Ideje, hogy felkészüljünk egy még halálosabb járványra.” A cikkben egyebek mellett a következőket olvashatjuk: „Gondolják, hogy túl korai egy újabb világjárvány miatt aggódni? A világ vezetői a koronavírus-járvány kitörését »száz évente egyszer« bekövetkező eseménynek nevezték, azonban nincsen okunk arra, hogy ezt gondoljuk. Egy újabb vírus elszabadulása könnyen válhat az egész világon elterjedő világjárvánnyá. Egy újabb influenzajárvány súlyosabb lehet, mint a jelenlegi koronavírus-járvány, könnyebben terjedhet, és milliókat ölhet meg.”³ Az *International Institute for Strategic Studies*, a neves brit intézet vezető tanácsadójának írása a kö-

3 *Los Angeles Times*, 2020. október 28.

AZ IDŐK JELEI

vetkezőkre hívja fel a figyelmet: „A Covid-19 negatív geopolitikai hatása kezd egyértelművé válni. (...) A régi konfliktusok és viták továbbra is jelen vannak, és némelyikük súlyosbodott.”¹

Robert S. Litvak, a tekintélyes washingtoni agytröszt, a *Woodrow Wilson International Center for Scholars* alelnöke, Bill Clinton volt amerikai elnök Nemzetbiztonsági Tanácsának nukleáris nonproliférációval [a nukleáris fegyverek terjedésének korlátozásával] foglalkozó igazgatója a közelmúltban megjelent könyvében a következőképpen fogalmaz: „Az emberiség három katasztrófális, ha nem egyenesen a létezését veszélyeztető fenyegetéssel néz szembe: a világjárvánnyal, a klímaváltozással és a nukleáris háborúval. 2020-ban a koronavírus (Covid-19) világjárvány globális leállást idézett elő, míg a klímaváltozás hírnökei a példátlanul extrém időjárásban, a bozóttüzekben és a sarkvidékek olvadásában jelentkeztek. Ezzel szemben a nukleáris fenyegetés nem kelt hasonló figyelmet, mivel nem befolyásolja mindennapi életvitelünket. Azonban egy nukleáris fegyver bevetése teljesen új helyzetet teremtene az egész világ számára – és ennek kockázata a kubai rakétaválság [1962] óta most emelkedett a legmagasabb szintre.”²

1 John Raine: COVID-19: more rules, less international order. *The International Institute for Strategic Studies*, 2020. július 30.

2 Robert S. Litvak: *Managing Nuclear Risks*. Wilson Center, Washington, D. C., 2020.

Végezetül idézzük még Szathmáry Eörs evolúcióbiológus, a *Magyar Tudományos Akadémia* fenntartható fejlődés elnöki bizottsága elnökének interjúját, amelyben a tudós kijelenti: „Minden racionális adat alapján várható, hogy egyre több fertőző betegség jelenjen meg, adott esetben két-három járvány lesz egyszerre,” vagyis a járvány után sem kerülnek vissza a „normál” üzemmódba a dolgok. A tudós emellett kérdésre válaszolva a következőket mondta: „2020 inkább abban lehet korszakhatár, hogy utólag majd úgy látjuk, most kezdődött el az apokalipszis – mert ez is benne van a pakliban. Nem azt mondom, hogy ez fog történni, azt viszont állítom, hogy komoly valószínűsége van. Korszakhatár abban van, hogy komolyan kell venni ezt a lehetőséget.”³

Csupán e néhány közelmúltbeli példa is elegendő ahhoz, hogy felmerüljön az olvasóban: a tudomány nagyon is ismerősen hangzó jövőképet vetít elénk. Egy olyan jövőét, amely nem valamiféle boldog végkifejlet irányába tart fokozatos lépésekkel, hanem egy hirtelen beálló összeomlás fenyegetését hordozza. Emlékezzünk a bevezetésben írtakra: pontosan ilyen történelemszemléletet képviselnek a Biblia végidőkről szóló próféciái is. Vannak természetesen, akik még most is

3 RácZ Johanna: Az emberiség sorsa a 2020-as években: Együttműködés vagy meghalás. *Qubit*, 2021. január 1.

a „templom” épületeit mutogatják, vagy egyenesen azt mondják: „Nem jöhet reánk veszedelem: sem fegyvert, sem éhséget nem látunk!” (Jer 5,12)

A római katolikus egyházfő a következő álláspontot vallja: „Azt kell mondjuk, hogy nem értethünk egyet azon ítéletnapot hirdető profétákkal, akik mindig katasztrófákat vetítenek előre, mintha a világ vége közelített volna el. Korunkban az isteni Gondviselés az emberi kapcsolatok olyan új rendjébe vezet el bennünket, amely az emberi erőfeszítéseken keresztül és minden várákozást felülhaladóan Isten legmagasabb rendű és kikutathatatlan terveinek beteljesedésére irányul, amelyben minden, még az emberi kudarcok is az Egyház nagyobb javát szolgálják.”⁴

Vagy: „Az emberek »útítársának« számító egyházként, osztozva a történelem vajúdásaiban, dédelgessük gondosan azt az álmot, miszerint a népek sérthetetlen méltóságának és a tekintély funkciójának mint szolgálatnak az újrafelfedezése is segíteni fogja a társadalmakat igazságosságban és testvériségben felépülni, egy gyönyörű és emberi világot alkotva meg így a jövő generációk számára.”⁵

2020 decemberében megjelent könyvében a pápa a járványt az emberiség „Noé-pillanatának” nevezi, ami az ő értelmezésében azt jelenti, hogy

4 Ferenc pápa: *Evangelii Gaudium*, no. 84.

5 Ferenc pápa megnyitó beszédéből, *Ceremony commemorating the 50th anniversary of the institution of the synod of bishops*, 2015. október 17.

az emberiség végül a veszély hatására az „összefogás bárkájában” összegyűlve megmenekül az összeomlástól.⁶ Vagyis végül minden jóra fordul, ahogyan arra a könyv alcíme is utal: *Út egy jobb jövő felé.*

A Biblia szerint szintén lesz „Noé-pillanat” az emberiség történelmének végén: „Amiképpen pedig a Noé napjaiban volt, akképpen lesz az ember Fiának eljövetele is.” Azonban a pápa mondandójával teljesen ellentétesen mindez nem azt jelenti, hogy az emberiség az „özönvíz” veszélyének hatására megtér Istenhez, ahogyan nyilvánvalóan nem ezt jelentette Noé idejében sem. Jézus azt jelenti ki, hogy az emberek a végső időkben ahhoz hasonlóan fognak viselkedni, mint Noé kortársai, akik „nem vettek észre semmit, mígnem eljött az özönvíz, és mindnyájukat elragadta” (Mt 24,39).

A fentebb már idézett, az összeomlás kérdésével foglalkozó munka is felhívja a figyelmet az elkerülhetetlen tragikus jövővel való szembenézés hiányának lélektani törvényszerűségére: „Ahhoz, hogy elkezdjük végre megérteni az összeomlást, és aztán hinni tudjunk a bekövetkezésének lehetőségében, végső soron fel kell adnunk a jövőt, amelyet elképzeltünk... Az összeomlás lehetőségének elfogadása a dédelgetett jövőnk halálának elfogadását jelenti, a biztató jövőét, bármilyen irracionális is lehetett az.”

Majd a szerzők a következőket teszik mindehhez: „E probléma megoldása céljából Hans Jonas [neves filozófus] 1979-ben azt javasolta, hogy olyan helyzetekben, amelyek magukban hordozzák a katasztrófák lehetőségét, többet hallgassunk szerencsétlenségekről szóló proféciákat, mint boldog jövőről szólókat.”⁷

Globális erkölcsi szupernorma?

A bibliai proféciák szerint az emberiség egyetemes egységének létrehozását egy kaotikus, há-

6 Pope Francis–Austen Ivereigh: *Let Us Dream: The Path to a Better Future*. Simon & Schuster, 2020.

7 Servigne–Stevens, i. m.

borús, etnikai konfliktusokkal és katasztrófákkal terhelt időszak fogja közvetlenül megelőzni. A globális tragédia fenyegetése fog végül elvezetni egy olyan egység időleges megvalósításához, mely látszólag képesnek tűnik e megosztottság legyőzésére. Ezen a háttérrel különösen érdekes, hogy napjainkban éppen a nacionalista és vallási megosztottságot, illetve a befogadást és egyetemes egységet képviselők közötti konfliktus régen látott kiéleződésének lehetünk tanúi.

A már említett *Foreign Affairs* folyóirat egy másik számában megjelent tanulmány szerzői tömören foglalják össze a világunk jelenlegi állapotával kapcsolatos szakmai véleményeket:

„A populista nacionalizmus hulláma gyakran erősödik akkor, amikor a gazdaság hanyatlal, vagyis a világközösségen belüli bizalmatlanság szinte bizonyosan növekedni fog. Ez fel fogja erősíteni a multilateralizmus [többoldalú diplomáciai egyeztetések] hanyatlását, és létrehozhat egy rosszindulatú spirált, a jövőbeli gazdasági kilátások további csökkentésével. Pontosan ez történt a két világháború között, amikor dominált a nacionalizmus és az egyes országok gazdasági problémáinak más országok kárára történő leküzdése.”¹

A két világháború közötti időszakra történő utalás egyben a vészcsengő megszólaltatása is: ennek az időszaknak ugyanis értelemszerűen egy világháború vetett végét.

A világvjárvány nagymértékben hozzájárul ehhez a folyamathoz. A *Centre for Economic Policy*

Research intézet kutatója szerint a Covid-19 gazdasági következményeként beálló globális gazdasági sokk óriási és elhúzódó negatív hatásai példanélküliek.

„A globális gazdasági hanyatlás hosszú ideig fenn fog maradni, és egyetlen ország sem lesz képes elkerülni annak hatásait, függetlenül attól, milyen ellenintézkedéseket tesz azok enyhítésére. Mindezek alapján egy koordinált, a különböző országokat összefogó politikai választ kell adni a világvjárványra” – fogalmaz a szakértő.

Csakhogy a Covid további hatása éppen az, hogy „felgyorsította az átalakulást egy még szét-töredezetebb világ irányába, amelyben a nemzetközi rendszer jövőbeli szervezeti alapelvei nem láthatóak világosan” – érvel Brannen-Hicks, az egyik legnevesebb külügyi és biztonságpolitikai kutatóközpont, a washingtoni *Center for Strategic and International Studies* munkatársa.

„Mindezek eredményeképpen azzal kell számolnunk, hogy amennyiben a nemzetközi kooperáció a jelenlegi szintjén marad, egy sokkal súlyosabb összeomlás vár ránk” – fogalmaz Prasad, a szintén washingtoni, tekintélyes agytröszt, a *Brookings Institution* kutatója.

¹ Carmen Reinhart–Vincent Reinhart: The Pandemic Depression. The Global Economy Will Never Be the Same. *Foreign Affairs*, 2020. szept./okt.

Ferenc pápa az Inkluzív Kapitalizmus Tanácsa egy csoportjának tagjaival a Vatikánban – 2020. november 11.

A nacionalizmussal, faji vagy vallási alapú ki-rekesztéssel és fundamentalizmussal szembeni fellépés tehát az egyik legégetőbb feladat ma a világon. Ferenc pápa a jelenlegi kiélezett és két-ségbeejtő helyzetben a katolikus egyetemesség speciális eszméjét kínálja a világ számára, amely végső soron a világ különböző népeinek, kultúrá-inak, vallásainak nagy szintézisét, „a különböző-ségek összebékítését” valósítaná meg:

„Ez a katolicizmus zsenialitása: az egyete-mes és a partikuláris összhangban tartása”² – fo-galmaz a jezsuita szerző. Ennek a szintézisnek a „záróköve” a pápa által megtestesített tekintély, amelyre alapulva kialakítható „a globális világ-rend erkölcsi szupernormája”³ – egy másik jezsui-ta szerző megfogalmazásában. Pietro Parolin, a Szentszék államtitkára (vagyis a pápai Szent-szék „miniszterelnöke”) szerint ez a romanitás

2 Bill McCormick, S. J.: SteveBannon’s dubious crusade. *Ame-rica Magazine*, 2019. szept. 4., <https://www.americamagazine.org>
3 Drew Christiansen, S. J.: Catholicism Faces the Illiberal World Order. *La Civiltà Cattolica*, 2019. április 18., <https://www.laciviltacattolica.com>

(Romanità – a római éthosz) eszméje, ami „valódi egyetemességet, testvériséget, a mások iránti nyi-tottságot és békét jelent”⁴ – a pápa vezetésével.

A katolikus egyetemesség eszméje és a (val-lási) nacionalista és szuverenista irányzat közöt-ti szembenállás kimenetele szempontjából döntő jelentősége van annak, hogy a globális gazdasá-gi szereplők milyen álláspontot foglalnak el eb-ben a vitában, illetve mi történik ennek kapcsán az Egyesült Államokban. Mindezek kapcsán friss fejlemény, hogy a közelmúltban az Egyesült Ál-lamok 500 legnagyobb árbevételű nyílt részvény-társasága csatlakozott az *Inkluzív Kapitalizmus Ta-nácsa a Vatikánnal* elnevezésű kezdeményezéshez. A kezdeményezés célja hivatalosan egy fenn-tartható gazdasági rendszer kialakítása, számos, egyébként pozitív célkitűzéssel (szegénység felszá-molása, tiszta vízhez való hozzáférés stb.). A pápa azonban ehhez kapcsolódóan egy olyan gazda-sági rendszer kialakításának munkájáról beszél, amely szem előtt tartja a „teljes emberi személy

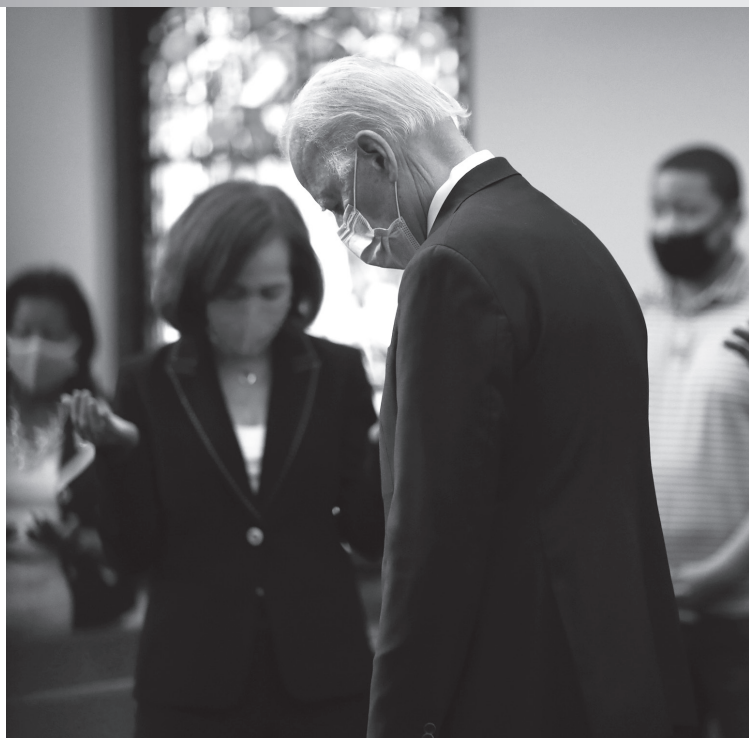
4 Edward Pentin: *The Next Pope*. Sophia Institute Press, 2020.

fejlődését”. Ez a megfogalmazás speciális katolikus teológiai szakkifejezésnek számít, és egy olyan gazdasági és politikai rendszer kialakítására utal, amely összhangban van az emberi létezés alapjául szolgáló „objektív erkölcsi renddel”. És itt kerül a képbe „a globális világrend erkölcsi szupernormája”¹ megalkotásának fentebb már említett eszméje.

Tegyük fel a kérdést: tekintettel arra, hogy a katolikus egyetemesség megújítása egyben arra irányul, hogy megalkossa „a globális világrend erkölcsi szupernormáját”, amelyre aztán egy „globális politikai tekintély”² működését kell építeni, vajon mindez a politikai és egyházi tekintély kapcsolatának mely modelljét vetíti előre?

Ami az USA és a Vatikán kapcsolatát illeti, az elmúlt években az USA-ban – Massimo Faggioli katolikus teológus és történész megfogalmazásában – az „újnacionalista katolicizmus” kapott erőre: „Példátlan konfrontációra került sor a Trump-féle vezetés és a jelenlegi pápa között. Trump az amerikai katolikusok megosztására és legyőzésére tett kísérletet. Az elmúlt négy évben a Fehér Ház (...) politikai kísérletet tett az egyház megosztására – Ferenc pápa ellen.”³ A küzdelem az állami és nemzeti érdeknek és identitásnak alárendelt kereszténység és az egyetemes katolicizmus között zajlott.

„Azonban a megosztásra tett kísérlet kudarcot vallott” – fogalmaz a szerző. Faggioli szerint mindezek hátterén „a katolikus Joseph R. Bidenre hárul az a feladat, hogy elkezdje azon erkölcsi és fizikai sebek gyógyítását, amelyeket Donald J. Trump okozott az országnak, azzal, ahogyan a koronavírus-járvány és a globalizáció jelenleg is zajló válságát kezelte. Az amerikai elnöki

pozíció nem csupán politikai, hanem erkölcsi és vallási aspektusokkal is rendelkező hivatal. És Joe Biden egy olyan időszakban foglalja el ezt a hivatalt, amikor a politikai identitás kérdése teológiai és dogmatikai jelentéssel telítődött meg ebben az országban. A Biden-elnökség alatt a Vatikán és az Egyesült Államok közötti kapcsolatok újrendezésére lehet számítani, még ha vannak is bizonytalanságok egyes nemzetközi ügyekben.”

Az USA rendkívüli mélységű belpolitikai megosztottságának kimenetele kapcsán nehezen lehet pontos előrejelzést megfogalmazni. Az új elnök megválasztása ezt a megosztottságot nem oldotta fel, sőt bizonyos értelemben még tovább is erősítette. Donald Trump és táborát tudatosan törekszik az új elnök legitimációjának aláásására, ami egyrészt a belpolitikai megosztottság mélyülését, másfelől pedig az Egyesült Államok globális irányító szerepének további hanyatlását eredményezheti. Ez utóbbi következményeképpen a nemzetközi rend szétesése is folytatódik, illetve halasztódik az azon problémákkal és kihívásokkal szembeni egységes nemzetközi fellépés, amelyek kapcsán ezen írás elején szoltunk. Vagyis a

1 Drew Christiansen, S. J.: Catholicism Faces the Illiberal World Order. *La Civiltà Cattolica*, 2019. április 18., <https://www.laciviltacattolica.com>

2 XVI. Benedek pápa: *Caritas in veritate*, 2009. június 29., 67., <http://w2.vatican.va/content/benedict-xvi/en/encyclicals>

3 Massimo Faggioli: The end of the Trumpian captivity of the American Church: The defeat of Donald Trump and the fight for the „religious soul” of America. *La Croix International*, 2020. november 12.

belpolitikai megosztottság orvoslása egyre inkább az USA túlélésének halaszthatatlan alapfeltételévé válik.

E megosztottság meghaladásához olyan eszközre van szükség, amely képes magába olvasztani az ideológiai, kulturális, etnikai és vallási természetű különbözőségeket; amely képes egyetemes egységben gondolkodni. Ezen a háttéren kínálja tehát magát megoldásként az egyetemesség eszméjét képviselő pápaság. A jezsuita *America* című lap volt főszerkesztője, a jezsuita

Thomas J. Reese megfogalmazásában (akinek az írása egyébként a *Religion News Service* vallási hírportál „Idők jelei” című rovatában jelent meg): „Egykor a Vatikán beavatkozásának eszközeiként tekintettek rájuk, ma a katolikus eszmék segíthetik Amerikát abban, hogy jó irányba mozduljon.”⁴

A szerző még az alábbiakat teszi a fenti kijelentéshez: „Az amerikaiak korábban ugyanúgy féltek a katolikusoktól, ahogyan most a muszlimoktól, azonban azt gondolom, hogy ez [Bidené] egy olyan katolikus program, amely mögé a legtöbb amerikai felsorakozhat. Megbékélésre, gyógyulásra, nemzetközi együttműködésre, a globális felmelegedés és rasszizmus leállítására és kevesebb abortuszra van szükségünk. A törvényhozásban kialakuló holtpont valószínűsége ellenére, Biden elnök sokat tehet e program előmozdítása érdekében. Mindez nagyon katolikus lenne.”

A jezsuita *America* című lap szerzője pedig az alábbiakat tartja fontosnak felidézni Joe Biden megválasztásával kapcsolatban, a fentebbi össze-

4 Thomas J. Reese: Once feared as Vatican meddling, Catholic ideas could help America move forward. *Religion News Service*, 2020. november 9.

függésben: „Egy interjúban Biden beszélt Ferenc pápával történt találkozásáról 2013-ban. »Ő a katolikus társadalmi tanítás megtestesülése, amelyvel együtt nőttem fel« – mondta a volt alelnök. (...) Biden katolikus hitét kulcsfontosságúnak tekinti ahhoz, hogy az országot ismét egységesé tegye, és legyőzze azokat a problémákat, amelyek megosztanak bennünket” – mondta Stephen Schneck, a *Franciscan Action Network* egyházi szervezet igazgatója a *National Catholic Reporter* katolikus lapnak néhány hónapja. – „Azt gondolja, hogy van valami a katolicizmusban, ami alapot kínál ahhoz, hogy mindkét oldal közös nevezőre találhasson.”⁵

Azt, hogy ezen katolikus várakozások Biden kapcsán teljesebben fognak-e (pontosabban Biden kapcsán fognak-e teljesebben), és ha igen, milyen körülmények közepette, nem tudhatjuk előre. Azt azonban a fentiekben vázoltak alapján már most biztosan láthatjuk, hogy a trendek milyen irányba mutatnak, zavarba ejtő összhangban a próféciákban foglalt figyelmeztetésekkel, azok belső logikájával. Nagyobb hitre lenne szükségünk ahhoz, hogy mindezt pusztán véletlennek tekintsük, mint hogy elfogadjuk: a mindenható Isten a próféta beszéd és egyben a történelem Istene is.

(PD)

5 Michael J. O’Loughlin: Joe Biden will be the second Catholic president. Here’s what you need to know about his faith. *America*, 2020. november 7.

Vankó Zsuzsa

Szorongató kérdésünk: Mit hoz a holnap?

Ma alighanem az egész földkerekségen minden embert foglalkoztat a *Mit hoz a holnap?* kérdés. A közeljövőt illetően például mindenkit érdekel, hogy meddig tart vajon a mostani világvárvány?

E kérdéshez kapcsolódik gondolkodásunkban egy másik felvetés is: *Miben bízhatunk?* Ennek az írásnak az a célja, hogy olyan prognózist ismertessen meg az olvasóval az előttünk álló jövőt illetően, amely sokak számára csak kevésbé, vagy egyáltalán nem ismert.

Ára: 200 Ft (36 oldal)

Az egyház valódi szükséglete

Népünknek a szentségben való megújulásra van most a legnagyobb és legégetőbb szüksége. Az erre való törekvést kell elsődleges munkánknak tekintenünk! Komoly igyekezetre van szükség az Úr áldásának elnyeréséhez. Nem azért van ez így, mintha az Úr nem lenne készséges ránk árasztani áldását, hanem mert készületlenek vagyunk annak elfogadására. Mennyei Atyánk nagyobb készséggel adja Szentlelkét az azt kérőknek, mint amilyenel földi szülők adnak jó ajándékokat gyermekeiknek. A mi feladatunk viszont az, hogy bűnvallomás, alázat, bűnbánat és komoly ima által eleget tegyünk azoknak a feltételeknek, amelyek mellett Isten áldásaiban részesülhetünk. A megújulásra egyedül imára jövő válaszként számíthatunk. Az emberek nem találhatnak örömet az Ige hallgatásában mindaddig, amíg nélkülözik Isten Szentlelkét. Amikor azonban a Lélek ereje megérinti szívüket, az Istenről szóló beszéd nem marad hatástalan. Akiket Isten Igéjének tanításai vezetnek a Szentlélek jelenléte és kellő körültekintés kíséretében, azoknak csodálatos tapasztalatban lesz részük összejöveteleinken, s otthonaikba visszatérve egészséges légkört fognak árasztani magukból.

A régi zászlóvivők tudták, mit jelent imában küzdeni Istennel, és hogy miként lehet részesülni Lelke kiárasztásának örömeiben. Ők már eltávoztak közülünk, s vajon kik azok, akik helyüket betöltik? Mi a helyzet a felnövekvő generáció tagjaival? Megtérték-e Istenhez? Tudatában vagyunk-e a mennyei szenthelyen folyó megtisztító munkának, vagy valamiféle kényszerítő erőre várunk, ami ébredésünk előtt majd a gyülekezetre száll? Az egész egyház megújulásában reménykedünk? – Az az idő sohasem jön el.

Az egyházban sokan vannak, akik nem tértek meg, és nem egyesülnek küzdő, kitartó imában. Egyénenként kell dolgoznunk! Többet kell imádkoznunk, és kevesebbet beszélnünk! A bűnök elhatalmasodnak, és az embereket meg kell taníta-

ni arra, hogy ne legyenek elégedettek a kegyesség látszatával, mely lélek és erő nélkül való. Hagyjuk el bűneinket, tartsuk féken gonosz hajlamainkat, és törekedjünk szívünk vizsgálatára, s akkor majd lelkünk nem lesz tele hiábavalóságokkal! Nem magunkban fogunk bízni, és majd annak tudata tölt el bennünket szüntelenül, hogy életerőnket Istentől kapjuk.

Sokkal jobban kell félnünk a belső akadályoktól, mint a külsőktől. Az erő és siker akadályai sokkal nagyobbak magában az egyházban, mint a világban. A hitetlenek joggal várják el, hogy azok, akik Isten törvénye és a Jézus hite megtartóinak vallják magukat, többet tegyenek, mint bármely más osztály, hogy következetes életükkel, jó példájukkal és tevékeny befolyásukkal elősegítsék és tiszteljék az ügyet, amit képviselnek. De gyakran az igazság állítólagos szószólói bizonyultak az előrehaladás legnagyobb akadályának. A hitetlenség eltűrése, a kétely kijelentése, a sötétség szeretete bátorítja a gonosz angyalok jelenlétét, és utat nyit Sátán utasításainak végrehajtására.

Az engesztelés idejében élünk

A nagy engesztelési nap idejében élünk, amikor bűneinknek bevallásuk és a bűnbánat révén előtűnk kell menniük az ítéletre. Isten ma nem fogad el ízetlen, lélektelen bizonyágtételt prédikátoraitól. Az ilyen bizonyágtétel nem lenne jelenvaló igazság. Az erre az időre szóló üzenetnek alkalmas időben adott eledelnek kell lenni Isten egyháza számára. Sátán azonban arra igyekszik, hogy ezt az üzenetet fokozatosan megfossa erejétől, hogy az emberek ne készülhessenek fel az Úr napján való megállásra.

Hatalmas főpapunk 1844-ben belépett a mennyei szentek szentjébe, hogy megkezdje a vizsgálati ítélet munkáját. A meghalt igazak esetei haladtak el az Úr szemei előtt. Amikor ez a munka befejeződik, az ítélethozatal az élőket illetően is megkezdődik. Milyen értékesek és fontosak ezek a pillanatok! Mindegyikünk sorsa felől a meny-

nyei udvarban döntenek. Elkövetett tetteinknek megfelelően, személy szerint leszünk megítélve. Az ószövetségi szolgálatban, amikor a főpap az engesztelési áldozatot végezte a földi szentek szentjében, az embereknek meg kellett alázniuk lelküket, és meg kellett vallaniuk bűneiket Isten előtt, hogy azok eltörölthessenek. Kisebb lenne talán a mi kötelességünk most, amikor az engesztelési napon Krisztus a mennyei szentélyben közbenjár népéért, és végső, visszavonhatatlan ítéletet hoz mindegyikünkre nézve?

Milyen a mi helyzetünk ebben a félelmetes és ünnepélyes időben? Jaj, milyen büszkeség uralkodik az egyházban, milyen képmutatás, mennyi hitetés, milyen szeretete az öltözködésnek, a könnyelmű beszédeknek, a mulatozásoknak, mennyi elsőség utáni vágy! Ezek a bűnök úgy elhomályosították az emberek értelmét, hogy az örökkévaló dolgok rejtve maradtak előlük. Kutassuk a Szentírást, hogy megtudjuk, hol tartunk a világtörténelemben! Szerezzünk értelmet a mennyei szenthelyen most értünk folyó szolgálat felől, és afelől, hogy milyen lelki szintet kell elérnünk, mialatt az engesztelési munka tovább folyik! Ha valamelyest fontosnak tartjuk lelkünk üdvösségét, akkor határozott változáson kell átmennünk. Igaz bűnbánattal kell keresnünk az Urat; lelkünk mély töredelmével kell megvallanunk bűneinket, hogy azok eltörölthessenek.

Nem maradhatunk tovább az elbűvöltség állapotában! Próbaidőnk lejárt rohamosan közeledik. Tudakozódjék minden lélek, hogyan állhat meg Isten előtt! Nem tudjuk, milyen hamar kerül a nevünk Krisztus elé, hogy sorsunk örökre eldőljön. Mik lesznek, ó, hogy hangoznak majd ezek az ítéletek! Az igazak vagy a gonoszok közé számláltatunk majd?

Gyülekezeti ébredés és bűnbánat

Keljen fel és bánja meg visszaeséseit Isten előtt a gyülekezet! Ébredjenek az őrállók, és fújják hangosan a trombitát! Félreérthetetlen figyel-

meztetést kell adnunk! Isten ezt parancsolja szolgálóinak: „*Kiálts teljes torokkal, ne kíméld; mint trombita emeld fel hangodat, és hirdesd népemnek bűneiket, és Jákob házának vétkeit!*” (Ésa 58,1) Fel kell tudni hívnunk az emberek figyelmét. Ha ezt nem tudjuk megtenni, minden próbálkozás értelmetlen lesz. Még ha mennyei angyal szólna is hozzájuk, szavai nem jelentenének többet, mintha süket fülekhez intézné azokat.

Az egyháznak fel kell ébrednie, a gyülekezetnek munkába kell állnia! Isten Lelke nem jöhet el addig, amíg az út el nem készül számára. Komoly önvizsgálatot kellene tartani! Egyesült és kitartó imádkozásra, valamint hit által az Isten ígéreteire való hivatkozásra van szükség. Ne a testünkre öltünk gyászruhát, mint a régi időkben, hanem lelkünket alázzuk meg mélységesen! Semmi okunk nincs az öndicséretre és önelégültségre. Alázzuk meg magunkat Isten hatalmas keze alatt! Ő meg fogja vizsgálni és áldani az őszinte keresőket.

A munka előttünk áll. Be akarunk-e kapcsolódni? Gyorsan kell dolgoznunk, határozott lépésekkel kell előrehaladnunk! Fel kell készülnünk az Úr nagy napjára! Nincs vesztegetni való időnk, amit önző célokra fordíthatnánk. A világot figyelmeztetni kell!

Mit teszünk egyénileg azért, hogy mások elé tárjuk a világozást? Isten minden emberre bízott munkát. Mindenkinek van feladata, amit nem hagyhatunk figyelmen kívül, ha nem akarjuk elveszíteni lelkünket.

Testvéreim! Meg akarjátok szomorítani a Szentlelket, hogy eltávozzon tőletek? Ki akarjátok zárni az áldott Megváltót, mert nem vagytok felkészülve jelenlétére? Veszni hagyjátok a lelkeket az igazság ismerete nélkül, mert kényelmeteket jobban szeretitek, mint azt a terhet hordozni értük, melyet Jézus értetek hordozott? Ébredjünk fel álunkból! „*Józanok legyetek, vigyázzatok; mert a ti ellenségeitek, az ördög, mint ordító oroszlán, szertek jár, keresvén, kit elnyeljen.*” (1Pt 5,8)

(*The Review and Herald*, 1887. márc. 22.)

Két új munkatársunk mutatkozik be lapunk mostani számában: Uchenna Obasi és Raúl Herrera Rasmussen. Mindketten távoli országból érkeztek, és közösségünkön belül vállaltak szolgálatot. Sok áldást és örömet kívánunk munkájukra és életükre Magyarországon!

A szerkesztők

Uchenna Obasi bemutatkozása

Nigériából származom. Egy tizenegy tagú, nagy családban születtem, utolsó gyermekként. Édesapám a presbiteriánus egyház tagja volt, és mi, a gyermekei ugyanebbe az egyházba születtünk bele. Édesapám, néhai Obasi Gabriel Igboke erősen gyűlölte a Hetednap Adventista Egyházat. Ennek háttere az volt, hogy földvita alakult ki közte és az egyház között, mivel közös telekhatárvonalunk volt. Gyakran hangoztatott ellenszenvem miatt mi, gyermekek is úgy nőttünk fel, hogy gyűlöltük az adventistákat.

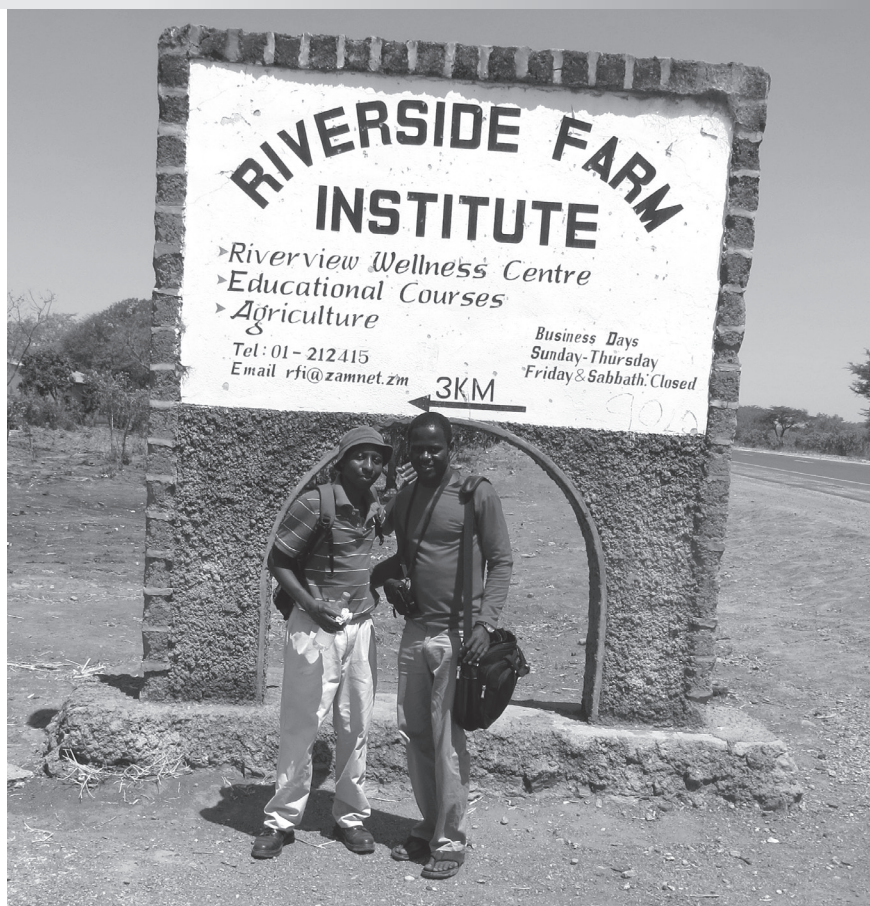
Egyik bátyám, Sunday Obasi nyaralni utazott Lagosba, Nigéria fővárosába 1996-ban. Lagosi tartózkodása alatt meghívást kapott egy adventista evangelizációs előadás-sorozatra, aminek a címe *Lagos For Christ* (Lagos Krisztusért) volt. Bátyám elfogadta a meghívást, és részt vett az előadásokon. A több hétig tartó sorozat végén megkeresztelkedett. Amikor visszatért a faluba, kijelentette nekem és nővéremnek, hogy a Hetednap Adventista Egyház az Úr imádatának helyes napját tartja. Szinte hihetetlen volt ilyen szavakat hallani bátyámtól, mert összes testvérem közül ő gyűlölte leginkább az adventistákat.

Bátyám iránti tiszteletből azonban – mivel az afrikaiakat arra tanítják, hogy tiszteljék az idősebbeket – én és a nővérem elkezdtünk járni az adventista gyülekezetbe. Egy-két évvel később felkeltette érdeklődésemet a Biblia tanulmányozása. Így, miután részt vettem egy általános keresztségi felkészítésen, 1999-ben jeleztem, hogy szeretnék megkeresztelkedni. A gyülekezeti vének azonban azt mondták, hogy én még nem állok készen a keresztségre. Így aztán – négy évvel azt követően, hogy elkezdtem látogatni a gyülekezetet, és miután alaposan tanulmányoztam a Bibliát – 2000-ben keresztelkedtem meg. Éppen ekkor voltam tizenhat éves.

Közvetlenül keresztségem után erős elkötelezettséget kezdtem érezni Isten szolgálatára. Több éven át megválasztottak gyülekezeti tisztviselőnek. Különböző istentiszteleti szolgálatokat láttam el, szombatiskola-vezetőként, ifjúsági vezetőként, pénztárosként és cserkészvezetőként is szolgáltam. Diakónussá szenteltek 2010-ben. Aktívan részt vettem a nyilvános és ifjúsági evangelizációkban is.

Az egyház egyik lelkésze, Sylvester Afanga 2011-ben meghívott, hogy csatlakozzam egy orvos-misszionáriusi képzéshez, amely még ugyanabban az évben indult. Mivel abban az évben kellett felkészülnöm az egyetemi felvételre is, visszautasítottam meghívását. Mégis, miután egy kedves testvérnő hosszas beszélgetés nyomán meggyőzött az ellenkezőjéről, úgy döntöttem, hogy mégiscsak csatlakozom a képzéshez, azzal a gondolattal, hogy majd leválok róla, amint megkapom az értesítést az egyetemre való felvételtől.

Néhány héttel később, még missziós képzésem ideje alatt, megérkezett az egyetemre felvett diákok listája, és a nevem nem volt rajta. Elmentem az egyetem vezetőségéhez, hogy megtudjam, miért maradt ki a nevem. Átnézték az összes jelentkező nevét, de furcsa módon a nevem eltűnt a nyilvántartásból. Nagyon meglepődtem, mert részt vettem az egyetemi felvételi vizsgán, és meg is kaptam az eredményt, hogy sikeres volt. En-

nek ellenére mégsem találták a nevemet a listán. Csüggedten és szomorúan mentem vissza, s folytattam részvételemet a képzésen. Néhány hónappal később már kezdtem kedvemet lelteni az ottani tanulmányokban. Végül úgy döntöttem, hogy maradok a képzés végéig. Ez a képzés hat hónapig tartott, intenzív napi foglalkozásokkal, vasárnaptól péntekig. Utána négy hónap kötelező gyakorlatot kellett eltölteni valamely orvosi missziós intézményben. Két különböző intézményben végeztem el a gyakorlatomat. Az egyiket az Afrikai Orvosi Misszionárius Intézetben, Nigériában (AMMIN). A másik egy gyakorlati és egyben bibliai képzés volt a Bethesda Intézetnél, Kenyában. Visszatérve Kenyából, 2012-ben diplomát szereztem mint életmód-tanácsadó és terapeuta. Ebben a minőségben dolgoztam a továbbiakban a nigériai adventista kórházi és életmódközpontban.

A képzés végeztével már hálás voltam, hogy nem jutottam be az egyetemre abban az évben,

mert az egészségügyi misszionáriusi iskolában olyan tudást szereztem, amit a világ egyetlen más iskolája sem tudott volna nekem megadni. Különösképpen a bibliai alapozású egészségügy és a mezőgazdasági tevékenység területén szereztem olyan ismereteket, amelyek sokkal értékesebbek annál, mint amit az angol nyelv és irodalom tanulmányozása által nyertem volna, ha az egyetemen tanulok. Ekkor megértettem, hogy Isten keze volt abban, hogy nem találtam nevemet a felvett hallgatók listáján abban az évben, amikor e másik képzést elkezdtem. Ő valami jobbat tartogatott számomra. Ma már sajnálkozás nélkül mondhatom, boldog vagyok amiatt, hogy nem nyertem felvételt az egyetemre akkor, 2011-ben.

Miután visszatértem Kenyából, csatlakoztam tanáromhoz, Vojtech Ligenza testvérhez, hogy együtt munkálkodjunk a misszionáriusnak tanuló diákok képzésében. Vojta testvér fő célja a fiatalok aktív misszionáriusi munkára való felkészítése volt. Amikor elképzelése akadályba ütközött a nigériai adventista kórházban, mert nem volt elég szponzori támogatás a további képzésre, Vojta testvér, két orvos, jómagam és még két másik résztvevő megalakítottunk egy csapatot, amelynek elsődleges célja az volt, hogy létrehozzon egy önfenntartó egészségügyi misszionáriusokat képző iskolát. Isten segítségével, miután alaposan kutattunk megfelelő hely után a megalapítandó iskola számára, egy jónak tűnő ingatlant találtunk vidéken. Megvettük a telket 2014–2015-ben, és megkezdtük a független missziósiskola felépítését Nigériában.

A vállalkozás kezdetén minden csapattag kapott egy feladatot. Én lettem az evangelizáció vezetője és a Biblia-oktató. Tekintettel a rám ruhá-

zott feladatokra, arra a következtetésre jutottam, hogy még több tudást kell szereznem Isten Igéjét illetően. Ekkor gondoltam arra, hogy teológiát is tanulhatnék. Miután meggyőződtem arról, hogy helyes az elgondolásom, hogy továbbfejlesszem bibliai tudásomat, elkezdtem keresni egy megfelelő adventista iskolát, ahol tanulhatnék. Kutatásom végén két iskolára bukkantam, ahol még mindig fenntartják a „sola Scriptura”-elvet és Ellen G. White profetikus tanításait a maguk teljességében elfogadják. Ez a két iskola a következő volt: a Hartland College Amerikában, Virginiában, és a Sola Scriptura Teológiai Főiskola Magyarországon.

Angol nyelvtudásom miatt természetesen a Hartland Főiskolát választottam volna. Ekkor azonban már barátkoztam Zuzana Ligenzovával, jelenlegi feleségemmel. Az iskola viszont azt a feltételt állította, hogy a hallgatók adjanak fel minden ilyen jellegű kapcsolatot tanulmányaik befejeztéig, mert elvonhatja figyelmüket a tanulástól. Megkértem, hogy fejezzem be a kapcsolatomat, vagy felejtsem el az iskolát. Ha komolytalan lett volna a kapcsolatom Zuzanával, akkor minden további nélkül véget vetettem volna neki, de nem ez volt a helyzet.

Zuzana – ma már Zuzana Obasi – egészségügyi misszionárius tanárom és barátom, Vojtech Ligenza húga, Csehországból származik. A nigériai adventista kórházban 2012-ben, 21 évesen kezdett el dolgozni mint önkéntes misszionárius. Munkatársként dolgoztam vele és bátyjával egy életmódközpontban. Egy épületben laktunk három hónapig. Ez alatt az időszak alatt nem érdeklődtünk egymás iránt, csak mint kollégák dolgoztunk együtt. Zuzana ismét Nigériába utazott 2013-ban, hogy segítsen nekünk a misszionáriusképzésben, és ezúttal hat hónapig tartózkodott ott. Három hónappal azután, hogy Zuzana megérkezett, elhagytam Nigériát, és egy egészségügyi misszionárius iskolába utaztam, a zambiai Riverside Farm Institute-ba, hogy ott önkéntes misszionáriusi munkát végezzek, és további ta-

pasztalátokat szerezzek ezen a területen. Zambiai tartózkodásom alatt, pontosan 30 éves koromban jutott eszembe a házasság gondolata. Nem volt konkrét elképzelésem, hogy kivel is léphetnék házasságra. Megtettem viszont a szükséges előkészületeket, mielőtt partnert választottam volna. Elolvastam az összes könyvet, amelyet házasság előtti felkészítésre ajánlanak. Ezek között volt a *Boldog otthon*, az *Üzenet az ifjúságnak*, az *Isten fiai és lányai*, valamint a *Nevelés* c. könyv. Miután elolvastam a könyveket, három napig böjtöltem, kérve Istent, hogy vezessen ebben a komoly döntésben. A böjt és ima utáni következő napon Zuzana Ligenzova volt az a személy, aki eszembe jutott, de bizonyos ok miatt visszautasítottam ezt a gondolatot. Eltekintve ettől az egy októl, Zuzanában minden más megvolt, amilyennek leendő feleségemet elképzeltem. Ezzel a konfliktussal a fejemben Isten egy olyan házaspáron keresztül választotta meg vívódásomat, akik szintén a zambiai missziós centrumban dolgoztak.

A házaspár meghívott egy vacsorára, és bár én nem szoktam vacsorázni, elfogadtam a meghívást. Amikor megérkeztem a házukba, a házasság témájáról kezdtek el beszélni. A feleség váratlanul megszólított: „Uche, tudod, mi a te problémád?” Nemmel válaszoltam. Azt mondta: „Te egy olyan tökéletes nőt keresel, aki nem létezik, és ez azért van, mert te magad sem vagy tökéletes. Te sem vagy tökéletes, a nők sem tökéletesek. Egy házasságban a házastársaknak segíteniük kell egymást, és ki kell egészíteniük egymást.” Meglepett, hogy ezt hallottam tőle, mivel nem mondtam el neki, hogy mi forgott a fejemben előzőleg, így ezt imáimra való válaszként értelmeztem.

Még mikor Zambiában voltam, Zuzana pedig Nigériában, írtam neki egy e-mailt, kérve, hogy tudassa velem, mit tekint ő életcéljának. Néhány hetes várakozás után válaszolt, és kiderült, hogy az ő életcélja pontosan megegyezik az enyémmel. Egészségügyi misszionárius akar lenni, ahogyan én is. Mindezek után ismerkedni kezdtem Zuzanával 2014 szeptemberében, szülei jóváha-

gyásával. Ez volt az oka annak, hogy a Hartland Főiskola feltételét megismerve lemondtam arról, hogy oda menjek tanulni.

Egy lehetőségem maradt, hogy a magyarországi Sola Scriptura Teológiai Főiskolára iratkozzam be. A nyelvi kihívás miatt először nem akartam ezt a lehetőséget választani. Tudtam, hogy nem könnyű dolog egy új nyelvet megtanulni, és azon a nyelven folytatni tanulmányaimat. Komoly ima és Vojta Ligenza barátom bátorítására úgy döntöttem, hogy mégis Magyarországra utazom, abban a reményben, hogy Isten majd megsegít. Isten kegyelméből felvettek, sőt még ösztöndíjat is felajánlottak, amit nem is kértem. Isten nagy csodákat tett Magyarországra jövetelem minden szakaszában. Nagy csoda volt, ahogy megkaptam a vízumot, és ahogyan anyagi támogatást kaptam a repülőjegyemre. Ilyen előzmények után érkeztem Magyarországra 2015 májusában. Nyelvtudás híján két hét magyar nyelvtanulás után, két kü-

lönböző tanárral, valamint tíz hét személyes magyar nyelvtanulással elkezdtem látogatni az órákat, fordító segítségével. Az iskola elvégzése nem volt könnyű, de különleges isteni kegyelem és sok-sok ember támogatása mellett, akiknek a nevét itt fel sem tudom sorolni, öt év intenzív tanulás után befejeztem tanulmányaimat. Egy évvel a diplomám megszerzése előtt feleségül vettem Zuzana Ligenzovát, mostanra szeretett feleségemet, négyévnyi, kapcsolatunkat elmélyítő udvarlás után. Ma már örömmel elmondhatom, hálás vagyok azért, hogy nem az USA-ba mentem teológiai kurzusra. Isten akarata volt, hogy Magyarországra jöttem Amerika helyett.

Eredetileg azért jöttem Magyarországra, hogy alaposabb bibliai tudást szerezzek, hogy ezt követően és ezzel felvértezve visszatérhessek a nigériai egészségügyi misszionárius munkához. Feleségemmel együtt mégis úgy döntöttünk, hogy eltöltünk itt még néhány évet, hogy szolgáljunk az embereknek itt, Európában is. Mindketten képzett egészségügyi misszionáriusok vagyunk, és tudásunkat arra szeretnénk felhasználni, hogy előmozdítsuk ezt a munkát itt, Magyarországon, és a környező országokban. Európai tartózkodásunk időtartamának bizonytalansága miatt, valamint azért is, mert mindkettőnk számára kihívást jelent a nyelvi nehézség, nem vállalhatjuk felelősséggel, hogy létrehozunk egy egészségügyi misszionárius központot Magyarországon. Mindazonáltal hajlandóak vagyunk együtt dolgozni bármely olyan csoporttal, akik szívesen vállalnák ezt a feladatot.

Az előttünk álló években tehát szeretnénk Magyarországon élni, és itt végezni szolgálatot, de azt is elhatároztuk, hogy évente három hónapot Nigériában töltünk, hogy segítsünk a folyamatban lévő nigériai egészségügyi missziós programban. Szeretnénk segíteni a fiatalok és a felnőttek képzését az aktív missziómunkában, és az országban folyó evangelizálást is támogatnánk. Ennek a munkának a felépítése 2015 óta folyik Nigériában, *Elim Lands* címen (elimlands.org).

Raúl Herrera Rasmussen bemutakozása

Peru fővárosában, Limában születtem, 1972. április 1-jén. Katolikus otthonban nőttem fel szüleimmel, három fiútestvéremmel, a nővéremmel és nagymamámmal. 1978-ban az egész családom áttért az adventizmusra. Elkötelezett katolikusok voltunk, minden vasárnap misére jártunk, és részt vettünk az összes körmenetben. Nagyon szerettük a katolikus közösséget, és soha nem gondoltunk a vallásunk megváltoztatására, mert hittük, hogy az az igazság.

Egészen 1976-ig, amikor az egyik nagynéném, édesanyám nővére, akinek adventista volt a vőlegénye, eljött hozzánk. Ekkor beszélt nekünk a szombati nyugalomnapról, és felhívta a figyelmünket a Tízparancsolatra. Édesanyám nem volt nyitott a Biblia olvasására, mert a katolikusoknak ez tilos volt.

Egy nap a plébániánk papja gyónás utáni vezeklésként azt kérte édesanyámtól, hogy olvassa el a Bibliát. Ő pedig azonnal elolvasta Mózes II. könyve 20. fejezetét. Amikor rájöttünk, hogy félrevezettek minket a szombattal kapcsolatban, a családukból mindenki sírt. Ezt követően, egy szombaton, úgymond véletlenül, épp Lima legnagyobb adventista gyülekezete mellett haladtunk el autóval. Úgy döntöttünk, hogy bemegyünk. Hamarosan gyülekezeti tagok lettünk. Pontosabban családom többi tagja 1976-ban keresztkellett meg, nekem fiatal korom miatt 1982-ig várnom kellett a keresztséggel.

Az evangélium hirdetése kamaszkorom óta érdekelt. Különböző online felületeken 2000-től fogva kezdtem bibliai témákról beszélgetéseket folytatni. Egy ilyen alkalommal ismerkedtem meg egy KERAK-taggal 2007-ben. Tőle hallottam a magyarországi közösségről és a Sola Scriptura főiskoláról. Jelentkeztem, és 2014 szeptem-

berében kezdtem meg teológiai tanulmányaimat, majd 2019 októberében diplomáztam.

Ezután otthon, Limában töltöttem egy hosszabb vakációt. A 2020-as járvány közepette tértem vissza Magyarországra. Ezt megelőzően azonban számos nehézséggel kellett szembesülnöm – a vízum megszerzésével, anyagilag elérhető repülőjáratok megtalálásával és az ország elhagyásának engedélyével kapcsolatban.

Eredetileg április 1-jén szerettem volna megkezdeni szolgálatomat Magyarországon. Körülbelül január közepén kérelmeztem a munkavállalói vízumot a magyar nagykövetségen. A jegyet megvásároltam április 1-jére, és március harmadik hetében már előkészítettem a poggyászatot, ajándékokat vásároltam, szerveztem az utamat. A Covid-19 vírus azonban március harmadik hetének közepén megjelent Peruban is. Ezután a

megbetegedések száma szinte pár nap alatt mindenki számára elképzelhetetlen mértékben megnövekedett. Ezért a perui kormány szigorú korlátozásokkal és a határok teljes lezárásával teljes kijárási tilalmat vezetett be.

Az én járatomat is törölték. Mindennek tetejébe a magyar nagykövetség arról tájékoztattott, hogy a helyzet bizonytalansága miatt leállították a vízummal kapcsolatos eljárást. Európa lezárta a határait, és csak az európai polgárok számára engedélyezte a beutazást.

A kilátástalanságnak ebben a sötét völgyében folyamatosan imádkoztam az Úrhoz segítségért. Hazámat fertőzések és halálesetek árasztották el – sok gyülekezeti tag is elhunyt –, így az utazás esélye egyre távolabbinak tűnt, mivel a kormányunk legalább augusztusig meghosszabbította a határok lezárását.

Európában júliusban újranyitották a határokat, így a magyar nagykövetség felhívott, hogy tájékoztasson a vízumomat érintő eljárás újraindításáról. Néhány héttel ezután, augusztus közepe körül megkaptam a vízumot. A nagykövet titkára e-mailben tudatta velem, hogy a magyar kormány elfogadta a vízumkérelmemet. Ennek ellenére azt tanácsolták a perui nagykövetségen, hogy mielőtt Peru megnyitja a határait, ne nyomtattassam bele a vízumot az útlevelembe, hiszen a vízum harmincnapos érvényessége lejárhathat, mielőtt útnak indulhatnék.

Ismét türelemmel kellett várnom. Semmi jel nem mutatott arra, hogy a határokat belátható időn belül újra megnyitják, épp ellenkezőleg, folyást növekedett a fertőzöttek száma.

Végül Peru szeptember elsejétől különjáratok indítását engedélyezte az ott rekedt európai állampolgárok számára. Lelkesen olvastam az ezzel kapcsolatos magyar, valamint perui híreket. De sajnos Magyarország szeptember 1-jétől kezdve új korlátozásokat vezetett be, így csak kivételes esetekben engedélyezték a magyar határ átlépését. Megtudtam azonban, hogy „D” vízumommal utazhatok Budapestre.

Ez hatalmas megkönnyebbülést jelentett számomra. Ezután egy speciális charter járat megtalálása jelentette a nagy kihívást, mert keveset indítottak, nagyon drágák voltak, és a legtöbbjükön már nem volt hely. Már-már feladtam a keresgélést, amikor a Facebookon olvastam egy bejegyzést arról, hogy az Air Europa légitársaság hetente egyszer indít „speciális járatokat”.

Beléptem a weboldalukra. Az első hét tele volt, a második is, a harmadik héten is már csak két hely volt: Limától Madridig. Isten kegyelméből nem ez volt csupán jó hír, hanem az ár is, amely körülbelül háromszor olcsóbb volt, mint amelyeket a különböző utazási irodák kínáltak. Hozzá kell tennem ehhez, hogy a Madridból Budapestre tartó járatot a Ryan Airnél is törölték, így át kellett programoznom egy Madrid–Amszterdam–Budapest járatra a KLM-mel.

Azonban még mindig várt rám egy újabb próba. Az utazás napján már becsekkoltam a reptéren, és úgy tűnt, hogy minden rendben megy. Átjutottam az összes ellenőrzésen, de amikor a vámellenőrzéshez értem, a tiszt azt mondta, hogy nem szállhatok fel a gépre, mert Peru elhagyásához a külügyminisztérium hivatalos engedélyére van szükség, amellyel én nem rendelkezem. Aztán megkért, hogy menjek be egy váróterembe, ahol elkérték tőlem a jegyem számát, hogy kivegyék a poggyászatot a repülőgépből, mivel az fél óra múlva indult, és nem volt garancia arra, hogy beszállhatok.

Imádkoztam az Úrhoz, hogy segítsen nekem. Ezek már az utolsó pillanatok voltak az indulásig. Megpróbáltam kapcsolatba lépni a nagykövet titkárával, ő azt válaszolta, hogy nem érti, mi akadályozhatja az utazásomat. Ugyanis a nagykövetségen sem tudták, hogy szükség van a minisztérium engedélyére. Felhívtam testvéreimet, hogy imádkozzanak értem. Telt az idő, és attól tartottam, hogy lekésem a gépemet. Végül megadták az engedélyt, és néhány dokumentum aláírása után rohantam a repülőgéphez. Borzasztó nehéz volt a maszkban futni. Levegő után kapkodtam, azt hit-

MINDENNAPJAINK

tem, elájulok. A folyosókon áthaladva a légiutas-kísérők is egyre buzdítottak, hogy nagyon siessék a beszállókapuhoz, mert lekésem a repülőt.

Amikor odaértem, a reptéri dolgozók már épp készültek mindent lezárni. Mondtam nekik, hogy mindenképpen fel kell szállnom a Madridba tartó járatra. Egy stewardess elkérte tőlem az útlevelemet, és telefonált valakinek, hogy tegyék vissza a poggyászatot a repülőgépre. Szinte nem kaptam levegőt, amikor beértem a gépbe. Ott már mindenki a helyén ült. Megtaláltam a helyemet, mélyet lélegeztem, és leültem. Köszönetet mondtam az Úrnak ezért az új csodáért, és néhány perccel később megkezdtük a felszállást.

Talán hat év alatt ez volt az első járat, amelyen turbulenciák nélkül repültem végig a Peruból Magyarországra tartó utat. Isten igen kegyes volt hozzám. Ez volt tehát magyarországi utam története. Tele feszült pillanatokkal, szorongással és hullámvölgyekkel, mely Isten kegyelméből végül igen jól zárult.

Sokan elgondolkodhatnak azon, hogy miért választotta egy latin férfi Magyarországot arra, hogy itt vegyen részt a missziószolgálatban.

A hatalmas kulturális különbségek könnyen elkedvetleníthetnének. Mivel számomra is a Biblia a hit egyedüli normája, elégedetten tapasztal-

tam, hogy a KERAK-ban a „sola Scriptura” elv érvényesül. Sajnos, a világ modern adventista gyülekezeteiben – ideértve az én országomat is – a hagyományok és a kulturális alkalmazkodás számos területen, például a zenében és általában a liturgiában is felváltották a hitelvekhez való ragaszkodást. Ezt kiábrándítótnak találom, és jó látni, hogy Magyarországon „nem minden térd hajolt meg Baál előtt” (1Kir 19,18).

Itt egy nagyon fontos felismerésre is jutottam egy korábbi elképzelésem téves voltát illetően, közelebbről a Jézus Krisztus természetéről szóló biblikus tanításra nézve.

Legalább három évtizedig abban hittem, hogy Jézus Ádámként, vagyis az ember bűnbeesése előtti állapotban született meg e földre. Egész életemben így tanítottak. A Keresztény Advent Közöség egyik tagja rávilágított téves álláspontomra, és én rájöttem, hogy mennyire fontos nézetem megváltoztatása, mivel ez hitünk egyik alapköve.

A főiskolán folytatott teológiai tanulmányok megerősítettek abban, amit az említett tag korábban elmagyarázott nekem. Az Ige mélyreható tanulmányozása ahhoz a meggyőződéshez vezetett, hogy a bibliai tanítások minden részlete fontos. Mindezek arra sarkalltak, hogy elhatározzam: a Biblia kitartó kutatója akarok lenni.

Hogyan tanítsuk gyermekeinket konfliktuskezelésre?

Természetes vágyunk, hogy szeretnénk megvédeni gyermekeinket a rájuk váró összetűzésektől, megtanítani őket, hogyan kerülhetik el a rájuk váró fájdalmakat. Mit tanácsol a Biblia, mit tehetünk mindezek érdekében?

Első tanácsként a Példabeszédek könyvét idézzük: „Az eszes meglátja a bajt, és elrejtí magát; a bolondok pedig nekimennek, és kárát vallják.” (Péld 22,3) Általában egyéves kor után jelentkeznek a kisgyermeknél az első konfliktusok, például amikor összevesznek egymással a játékokon. Ennek az érzelmi kitörésnek a birtoklási vágy az oka.

Nem tudja még kifejezni magát, nem tudja elmondani világosan, mit is szeretne, képtelen a megbeszélésre. Másrészt pedig nincsen önuralma sem, hogy türelmesen várjon, míg a másik leteszi a játékot.

A helyes konfliktuskezelés megalapozása azonban még korábban kezdődik. Már egyéves kora előtt el lehet kezdeni a gyermek nevelését ebben a vonatkozásban is, körülbelül attól kezdve, amikor már meg tudja fogni a kezével a dolgokat. Nem szabad kérés nélkül kikapni a kezéből azt, amit el akarunk venni tőle. Úgy kell kérni, ahogyan később mi is szeretnénk, hogy kérjen tőlünk. A „köszönöm”, a kedves visszajelzés, hogy jól tette azt, amit kértünk tőle, minta lesz számára. Mindezzel ráadásul a hálára is megtanítjuk.

A szeretet kifejezése elemi szükséglet a gyermeknevelésben. Nem csupán az első egy-két évben, mert a szeretetvágy nem csökken az idő múlásával. Ez a szeretet ébreszt bizalmat a gyermekben, ez alapozza meg, hogy felnőttkorában

ne legyen kórosan bizalmatlan az emberek iránt. Aki nem kap elég pozitív visszajelzést és feltétlen szeretetet élete korai szakaszában a számára legfontosabb emberektől, az könnyen bizalmatlan felnőtté válik. Márpedig az életben sokszor éppen a bizalmatlanság vezet a veszekedésekhez.

A szeretetet tanulni kell. A szülő kifejezi a szeretetét gyermekének, és kérheti, hogy ő is fejezze ki a szülő felé, mert ez jólesik nekünk, felnőtteknek is. Fontos, hogy a szülő legyen másokkal is elfogadó, kedves és szeretetteljes. Ezt látva lesz gyermeke is elfogadó és kedves mások iránt. Ezen elvek mentén láttatjuk meg vele az emberekben az értéket. Ha az emberek iránti megbecsülést alapvető dolognak tartjuk, mint ami alanyi jogon mindenkinek jár, ezzel gyermekünket is tisztességgel ajándékozzuk meg: „Az embernek kevélysége megalázza őt; az alázas pedig tisztességet nyer.” (Péld 29,23)

A gyermek későbbi életében megjelenő konfliktusainak egészséges kezeléséhez elengedhetet-

len a másik ember tisztelete is, különben elveszíti józan ítélőképességét, higgadt gondolkodását. Csak a keserű harag és a vádaskodás marad, melyek kényszerekbe hajtják. Így nem talál sem vigasztalásra, sem megnyugvásra. Itt érkezünk el a Biblia következő tanácsához: „*Én pedig azt mondom néktek: Szeressétek ellenségeiteket.*” (Mt 5,44)

E tanács kapcsán már említettem a tisztelet fontosságát. Ez alatt azt értem, hogy például vita közben, amikor úgy véljük, hogy a partnerünk helytelen dolgot képvisel, ne viselkedjünk türelmetlenül és ellenségesen, hanem elfogulatlanul vizsgáljuk meg a kérdést, és tartsuk tiszteletben a véleményét. Ne gondoljuk, hogy mindig nekünk van igazunk, ne gondoljuk, hogy mi okosabbak, jobbak vagyunk nála. Ha gyermekünk azt tapasztalja meg a családon belül, hogy akkor is szeretik és elfogadják, amikor hibázik vagy tudatlan valami felől, akkor később ő sem fogja ellenségként kezelni azt, akivel éppen problémája van.

A példamutatás mellett természetesen fontos az is, hogy kézzelfogható konfliktuskezelési tanácsokkal lássuk el. Az is dühöt válthat ki belőle, ha frusztrált, mert nem tudja megoldani a helyzetet. Kanyarodjunk vissza a legelső példánkhoz, amikor abba a gyakori szituációba csöppennünk, hogy ugyanazzal a játékkal akarnak játszani a gyerekek. Ilyenkor jó módszer lehet, ha arra kérjük, hogy keressen a másik számára egy érdekes játékot. Vagy egyszerűen csak kérje szépen, vagy türelmesen várjon, míg a másik megunja. Taníthatjuk arra is, hogy ha nem jut eszébe megoldás, mondja el a jó Istennek, mi bántja, tőle mindig várhat útmutatást. Bátorítsuk őt saját tapasztalatainkkal!

Mindig emlékeztessük gyermekünket, amikor veszekedésen kapjuk, a másik érzéseire. Sokkal rövidebb az út a megoldáshoz, ha a másikat próbáljuk megérteni. Ha ez sikerült, bizalom és nyitottság ébred a másik félben is, hogy ő is megértessen minket.

Egy újabb tanács a Bibliából: „*Ha éhezik, aki téged gyűlöl, adj enni neki kenyeret, és ha szomjúhozik, adj neki inni vizet. Mert eleven szemet gyűjtesz az ő fejére, és az Úr megfizeti neked.*” (Péld 25,21–22) Ha gyermekünket valamelyik társa folyton piszkálja, bántja, egyetlen megoldás marad: várni egy olyan alkalomra, amikor ő segíthet rajta, mert a társa bajba került. Ha együtt imádkozunk vele ezért, a jó Isten csodálatosan közbe fog avatkozni. Gyönyörű példát olvashatunk erre Vankó Zsuzsa: *Esti történetek* című könyvében is.

E cikkemben nem tértem ki arra, hogy mit tehetünk, ha a gyermek komoly veszélyhelyzetbe kerül, valamint arra sem, hogyan készíthetjük fel rá, hogy ezeket a helyzeteket felismerje és elkerülje. Ezekről majd a folytatásban lesz szó.

Nagy Szimonetta

Lapunk mostani számától kezdve az ifjabb korosztályra gondolva ismét bevezetjük a gyermekrovatot. A következő számokban itt fiatalabb és idősebb gyermekek részére egyaránt megjelentetünk majd írásokat.

A szerkesztők

Kedves Gyerekek!

Fel tudátok sorolni olyan dolgokat, amelyeket mindennap tesztek? Ilyeneket, mint például tisztálkodás, étkezés, öltözködés, mozgás, játék, pihenés, tanulás vagy éppen beszélgetés? Hogyan teszitek ezeket? Melyek azok a lelki dolgok, amelyekeken ezek kapcsán elgondolkothattok?

Közös gondolkodásra hívlak most Benneteket! Első alkalommal a tisztálkodás lelki oldaláról beszélgetnénk közösen.

Megléc Mária

**„Boldogok, akiknek szívük tiszta,
mert ők az Istent meglátják.”**

(Máté evangéliuma 5,8)

Kedves Gyerekek!

Szoktatok-e reggel, délben és este tisztálkodni? Reggel megmossátok az arcotokat, délben, evés előtt kezet mostok, este zuhanyoztok vagy fürdötök. Rendszeresen szoktatok külsőleg tisztálkodni, hogy ne legyetek piszkosak, maszatosak, hogy ne kerüljenek a testetekbe vírusok, baktériumok. Ettől jól érzitek magatokat, és ez kellemes azoknak is, akikkel együtt éltek.

De mennyivel jobban érezhetitek magatokat, ha mindemellett még a szívetek is tiszta! Milyen jó, amikor nemcsak kívülről vagytok tiszták, ha-

nem belülről is! Ugye, ez talán eszetekbe sem jutott? Pedig tiszta szívvel felszabadultabbak és boldogabbak vagytok. Észreveszitek a szépet, a jót, és örültök annak.

Ti általában őszinték vagytok, és jóra vágytok. Előfordult veletek, hogy olyat tettetek, amit szívetek szerint nem is szerettetek volna? Olyat mondatok esetleg egy társatokról, ami nem igaz? Csúfoltátok? Nem védtétek meg, amikor más megütötte? Elvettetek tőle valamit, amit ő készített? Engedetlenség voltatok szerető szüleitekkel? Vagy szándékosan hazudtatok, hogy ne kerüljetez kellemetlen helyzetbe? Mindegyik esetben a szeretet törvénye ellen tettetek ilyenkor, és ettől bepiszkolódott a szívetek.

Gondolkojtok csak el, honnan jöttetek rá, hogy rosszat tettetek? Kellemetlenül éreztétek magatokat? Belegondoltatok, hogy nektek is rossz esett volna, ha mások ugyanezt teszik veletek? Van, amikor nagyon hamar felismeritek, hogy hibáztatok, mert jelez belül a lelkiismeretetek, de sokszor előfordul, hogy észre sem veszitek.

A tisztálkodásnál a tükröt is szoktatok használni, ugye? Valószínűleg több tükör is van a lakásotokban. A tükörben azt is meglátjátok, amit nem érzékeltek azonnal. Belenéztek, és meglátjátok pontosan, hol vagytok piszkosak, maszatosak, és a piszkot azután a fürdőszobában le is tudjátok mosni. A piszkot nem tűnik el attól, hogy a tükörbe néztek, szükséges lemosnotok, hogy megtisztuljatok.

Mit gondoltok, ha mindennap használjátok a tükröt, és mosakodtok, jó lenne-e a szeretet és az Ige tükrébe is belenézni? Ha belenéztek az Ige tükrébe, azt is észreveszitek, amire nem jöttök rá a lelkiismeretetek alapján. Az emberek nagyon sok dolgot nem tekintenek rossznak, de az Úr Igéje, a Biblia, megmutatja a piszkot. Csak akkor látjátok ezt meg, ha belenéztek ebbe a tükörbe. Ha nem nézitek meg magatokat, akkor gondolhatjátok és mondhatjátok ugyan magatokról, hogy tiszták vagytok, de ez nem biztos, hogy úgy van. Isten igéje megmutatja, hogy mit tettetek,

ami nincs összhangban a szeretet törvényével. De mint ahogyan a szokásos tükör sem tünteti el a piszkot, az Ige tükre sem tesz titeket jóvá.

Vágytok arra, hogy a szívetek is tiszta legyen? Belülről nem tudjátok megtisztítani magatokat, de kérni tudjátok, hogy Teremtőtök tisztítson meg benneteket. Kérhetitek: „*Tiszta szívet teremts bennem, ó Isten!*” (Zsolt 51,12/a) Ő képes tiszta szívet adni nektek, és nekünk, felnőtteknek is. Ő tiszta szívet teremt bennünk.

A sokszínű, szép mintás pillangókat biztosan már mindnyájan megcsodáltátok. Csak úgy szaladtatok tavasszal a lepkefogóval, hogy begyűjstétek őket, közelről megfigyeljétek, és utána ismét szabad útjukra bocsássátok őket. A pillangók sem egyből lesznek ilyen szépek. Először csúnyácska hernyók, és azután a betokozódott bábokban alakulnak át gyönyörű pillangókká. Ti sem, és mi sem vagyunk önmagunktól jók, hanem kérésünkre Ő újjáteremt bennünket. Széppé tesz bennünket.

Ha nem ragaszkodtok ahhoz a rosszhoz, ami bennetek van, Ő megtisztít, tiszta szívet teremt

bennetek. Kicsit hasonlít ez a pillangó csodájára, a hernyóból csodaszép pillangó lesz. Ha Jézust beengeditek a szívetekbe, belülről legalább olyan széppé tesz titeket, mint amilyen egy pillangó. Kívülről ugyanúgy fogtok kinézni, de az arcotok örömet sugároz majd.

Akkor boldogok lesztek, mert tiszta szívvel megmutatkozik nektek az Isten. Meglátjátok, hogy Ő jó és igaz. Nem kívülről fogjátok meglátni, hanem azt látjátok meg, hogy Ő kegyelmes, igazságos, szeretetteljes, irgalmas, együttérző. Szeretettel teremtette meg a szép természetet, hogy örömet szerezzen nekünk, embereknek. Bár azt megrontotta a bűn, mégis találtok sok szépet és értékeset benne.

Esténként gondoljátok át szüleitekkal együtt a napot. Köszönjétek meg mindazt, ami jó volt. Ha lelkileg bepiszkolódtatok, kérjétek imában Istent, hogy tisztítsa meg szíveteket.

Így egyre többet fogtok meglátni Isten jóságos lényéből, és egyre hálásabbak lesztek Neki.

Ezt kívánom nektek szívből, szeretettel, gyerekek!

„*Tiszta szívet teremts bennem, ó Isten!*”

Megléc Eszter

Rászorulók mindig vannak

Az év vége közeledtével a legtöbb ember figyelme a karácsonyra, s az ehhez kapcsolódó, „megszokott” sztereotípiákra terelődik. Ünnepe. Karácsony. Szeretet. Jézus születésnapja. Valóban ekkor született? A bibliai és a történelmi bizonyítékok szerint inkább ősszel vagy tavasszal... Hát fontos ez? Persze. De van más is, ami legalább ennyire lényeges. Az, amiért megszületett, testet öltött: hogy megmutassa, hogyan kell lélekben nemessé, szentté válni, s hogy ez a gondolkodásmód az élet minden területén kötelességeket ró az emberre.

A kötelesség azonban lehet teher, vagy lelkesen, jó szívvel elvégzendő feladat, mert Krisztus szeretete szorongat minket (2Kor 5,14), hogy megtegyük azt, amire felhívja a figyelmünket embertársaink javára. Ezért most, amikor megosztom veletek az elmúlt hetekben szerzett tapasztalatainkat, ez utóbbi „kötelességről” írok nektek.

Egy-egy ünnep alkalmával mindig nyitottabb az ember szíve, elméje. Akarva-akaratlanul azon gondolkodik, hogy kinek hogyan mutatná meg azt, hogy mennyire szereti Isten nem csak úgy általában véve a világot, hanem benne az egyes embert. Ekkor érezzük, hogy átforrósodik a szívünk, kezünk-lábunk mozdulna, tenne már, de még nem tudjuk, kihez, hogyan, mivel, mikor menjünk. Csak szándékunk van, információnk nincs. Ez a szándék pedig az, ami Krisztusban is volt (Fil 2,5).

S ekkor elkezdünk keresni. Keressük az Urat, hiszen most még megtalálhatjuk (Ésa 55,6), s tudjuk, hogy aki keres, az mind talál, és aki kér, az mind kap (Lk 11,10). Segítséget, információt, tiszta szívet, értő fület kérünk és kapunk.

A szándék ekkor lehetőséggé válik. Persze, az is lehet, hogy amint megvolt a vágy a szívünkben, azonmód megkaptuk a gondolatot is a tette vonatkozásán. Sőt, azt is mondhatjuk, hogy már a szándékot is Isten hozta létre bennünk, különö-

sen akkor, ha rendszeresen imádkozunk, hiszen imában közelebb vagyunk Istenhez, mint egyébként, ezért amit mond, jobban értjük. Imánkkal tulajdonképpen Isten hatékonyságát növeljük, hiszen együtt akarunk vele dolgozni.

Megkaptuk tehát a lehetőséget, amely már előre el volt készítve – hiszen jó cselekedetekre letünk teremtve (Ef 2,10). Karácsony közeledtével pedig ki más juthatna eszünkbe először, mint a rászoruló kisgyermek? Aki talán semmit sem kapna, vagy éppen hogy csak valamicskét... Isten a tószegi és a szajoli – két község Jász-Nagykun-Szolnok megyében – gyermekjóléti szolgálat vezetőin és családsegítőin keresztül 21 gyermeknek mutatta meg az ajándékok által is, hogy mennyire szereti őket. Közülük a legkisebb 6 hónapos, a legidősebb pedig egy értelmi fogyatékos fiú, aki 16 éves.

De mi is történt addig, míg átadhattuk az ajándékokat? Annak ellenére, hogy meg voltunk győződve az isteni vezetésről, volt egy pillanat, amikor az Ellenség elbizonytalanított minket. Valóban minden cipősdobozt meg tudunk majd tölteni? Nem vállaltunk túl sokat? Kis gyülekezet vagyunk... Éppen csak csordogáltak az adományok, ráadásul nagy részük használt ruha volt,

EVANGELIZÁCIÓ

amit jelen helyzetben nem használhattunk! Ekkor azonban elhessegettük kétségeinket, emlékeztettük magunkat arra, hogy ami Istentől van, az az Ő vezetése alatt is megy végbe, vagyis rendben lesz minden.

Azt hiszem, az Úr erre a hitbeli megerősítésünkre várt, mert ezután az ajándékcsere-mely először pataká, majd folyóvá duzzadt! Az előzőleg beszerzett cipősdobozok, egy kínai üzlet felajánlá-

zösségi médiás csoportba tettem ki a felhívást, miszerint jó szándékú emberek rászoruló gyermekeket támogathatnak a KERAK által szervezett ajándékgyűjtés által, s innét lett ismerősöm egy fiatal anyuka is, aki elhatározta, hogy a két legkisebb gyermekét ezután rendszeresen támogatni fogja például vitaminok adásával, ruhával vagy tartós élelmiszerekkel. Esetében számomra igen megnyerő volt, hogy közte és

sa, 90%-át le kellett cserélnünk sokkal nagyobb dobozokra! Ezeket szintén jó szívet adták különféle boltok.

Órákon át válogattuk és kategorizáltuk az ajándékokat, majd tölteni kezdtük a dobozokat, ügyelve a gyermekek korára és nemére. Kaptak játékokat, ruhákat (új zoknik, harisnyák), tisztálkodási és bőrápolási szereket, írószereket, könyveket, foglalkoztató füzeteket, édességet, de gondoltunk a teljes családra is, ezért tartós élelmiszereket és tisztítószereket is elhelyeztünk a dobozokban.

S hogy kik adományoztak? Barátok, ismerősök és ismeretlenek egyaránt! Én egyetlen kö-

a rászoruló között a családsegítőket gondolta kapocsnak, hogy az ő személyére ne derüljön fény. Mert a titkolt, szép cselekedetek a legbecsesebbek (Blaise Pascal), vagy azt is mondhatnánk, hogy ne tudja a bal kezéd, mit cselekszik a jobb (Mt 6,3).

Szinte mindenki részt vett az evangelizációban! Testvéreinkkel a szívünk egyszerre dobbant, kezünk-lábunk azonos irányba mozdult. Felemelő volt ezt az összefogást megtapasztalni! Nem véletlenül próbálja kikezdeni sorainkat Sátán... De erős vár a mi Istenünk, akire mindig számíthatunk!

A Hollandiából érkezett csokis zabtejből és a különféle müzlikből szintén minden család részesült, és ezenfelül tekintélyes mennyiséget kapott még a szolnoki Nagycsaládosok Egyesülete is, akikkel egy korábbi evangelizáció (*Isten tenyerén* képzőművészeti kiállítás és jótékonyági hang-

verseny) kapcsán ismerkedtünk meg. Ez a külföldi adomány is kiválóan mutatja tehát azt, hogy Isten valóban előre ismeri mindenki választását és tettét, így a szükségletet a felajánlásokkal a legmegfelelőbb időben és a legbölcsebben tudja összehozni, s Neki még a távolság vagy a nyelv sem akadály! Mindenhol vannak melegszívű emberei.

A Bibliaiskolák Közössége jóvoltából minden gyermek kapott egy-egy Biblia-tanulmányt, valamint a szülők részére a nagyon is időszerű, „*Én vagyok, ne féljete!*” című könyvecskét csomagoltuk be. Mindezek mellé családonként adtuk Vankó Zsuzsa: *Mit mond a Biblia...* című könyvének evangelizációs célra létrehozott, tízrészes füzetsorozatának első két részét. Természetesen írtunk

egy rövid bemutatkozó levelet is, amelyben felhívtuk a szülők figyelmét arra, hogy amennyiben szeretnék Istent közelebről is megismerni, felveshetik velünk a kapcsolatot, és örömmel nyújtjuk át számukra a sorozat további részeit is.

A Máté evangéliumából vett aranymondással szeretnék abban a hitben búcsúzni, hogy mindnyájunknak egyre több ilyen szép tapasztalata lesz Istennel! Mert csak bele kell lépni tiszta szívvel a Jordánba, s az szétnyílik...

„*Amit akartok azért, hogy az emberek tiveletek cselekedjenek, mindazt ti is úgy cselekedjétek azokkal; mert ez a törvény és a próféták.*” (Mt 7,12)

*A szolnoki gyülekezet nevében:
Knappné Magda Valéria*

Téli könyvvásáraink régebben és 2020 decemberében

A 2000-es évek tájékán minden évben tartottunk legalább egy könyvvásárt (karácsony előtt), de volt, amikor húsvét előtt is. Jelen voltunk könyveinkkel a nagyobb nyári rendezvényeken is.

Ezek a vásárok általában nem fűtött helyiségben, hanem inkább kint, a szabadban voltak, így a hideg és a sok jelentkező miatt általában kétóránként váltottuk egymást. Miért volt ez a nagy tolongás? Nyilván azért, mert ugyanaz a cél vezetett minket: Isten ügyét szolgálni. Minden szolgálatunkra imádságos szívvel készültünk. Szerettük volna szerény talentumainkkal az ő dicsőségét, jószágát és szeretetét minél több ember számára ismertté tenni. Ezért nem sajnáltuk rá az időt és energiát.

Egyik alkalommal Visegrádon volt az árusítás. Két órát utaztam oda, majd ugyanannyit vissza (vasárnap). Nem éreztem áldozatnak, hiszen valóban áldott alkalom volt. Ha jól emlékszem, lovasbemutatót tartottak – nagy tömeg tülekedett, és valóban vitték könyveinket, meghívóinkat.

Most a talán egyik legsikeresebb könyvvásárunkról szeretnék beszámolni, amit a Déli pályaudvar metrómegállójában tartottunk az egyik évben, karácsony előtt. Állványaink pont ott voltak, ahol az utasok felérkeztek a metróból. Sok összecusukható asztalunk volt, ami mind roskadozott a könyvektől.

Mindig ketten álltunk az állványok mögött, mert ilyenkor az emberek valahogy lelassítottak, s miközben nézegették a portékát, meg lehetett szólítani őket, még akkor is, ha végül semmit sem vettek. Egyikünk árusként szolgált, másikunk magában imádkozott az Úr áldásáért. Így még akkor is örültünk, amikor dél körül még nem volt sok vásárló, hiszen mindenkihez személyesen szólhattunk néhány mondatot, ajánlhattunk könyveket, adhattunk meghívókat. Annak is örültünk, amikor sokan jöttek, mert akkor fogytak a könyvek, melyek Isten jószágáról adtak hírt. Azon a helyen fedél volt a fejünk fölött, nem áztunk, de néha fáztunk, mert az egyik oldal nyitott volt, és a téli zimankó néha besüvöltött.

Nehéz konkrét eseteket felidézni húsz év távlatából, csak azt tudom biztosan: annak ellenére, hogy olykor fáztunk, mindig boldogok voltunk, mert sok embernek szolgálhattunk, áldott beszélgetéseink voltak, és sok kiadványt tudtunk eladni.

Változnak az idők, változnak az emberek és a körülmények is. Kicsit nehezebb lett mára, mert már kevesebb a könyvolvasó – bár karácsony táján azért még mindig több könyv fogy el –, meg az Aradi utca (ahol az idei könyvvásárt rendeztük) forgalma sem hasonlítható a Déliéhez. De itt legalább nincsen süvöltő szél, és a beszélgetésekhez is nyugodtabb körülmények állnak rendelkezésre.

A 2000 körüli évek azért sem hasonlíthatók a 2020-as járvány évéhez, mert akkor még az internet sem volt annyira elterjedt, az e-könyv ismeretlen volt, s a szülők gyerekeiknek elektromos kutyuk helyett akkoriban könyveket is szívesen vásároltak. Azokban az években sok fiatal, lelkes testvérünk is volt, azóta megfogyatkoztunk, megöregedtünk.

Talán egyvalami nem változott: a személyes kapcsolatok jelentősége. Ilyen élményeket tárnék elétek ezúttal.

A helyszín adott volt, így két testvéremet kérdeztem meg, hogy szívesen árusítanának-e velem együtt. Miután mindkettő jó szívvel azonnali pozitív választ adott, nekiláthattunk a szervezésnek. Hajni személyes hívására négy gyülekezetünkbe járó barátkozó jelentkezett.

Az első napokban alig volt forgalom, de hát idő kell, hogy az emberekhez eljusson a hír, és elhatározzák magukat. Eközben a vásárra invitáló levelek és a facebookos ajánlások is kimentek. Senki más, csak néhány testvér vásárolt, ez volt az első napok mérlege!

Ha jól emlékszem, a harmadik napon jelentkezett egy házaspár, aki rám hivatkozva vett kiadványokat. Mivel személyes körülményeim miatt nem tudtam akkor jelen lenni a vásáron, e-mailt is írtak nekem. Ők régi gimnáziumi osztálytár-

saim voltak (több mint ötven éve). A közelben laknak. Aztán mégis úgy alakult, hogy vasárnap a fiamnak vidékre kellett utaznia, ezért én helyettesítettem, s erről tudattam régi osztálytársaimat. Éppen imaórát tartottunk Hajnival, amikor megérkeztek. Talán két óráig is tartott a beszélgetés és a vásárlás. Beszélgetésünk jelentős része a személyes biznyságtevés volt.

A másik örömet Hajni élte át. Ő egy tízemeletes panelban lakik. Elhatározta, hogy a plakátot kinyomtatja, és kiteszi a ház hirdetőjére. A második hét elején egy ismeretlen hölgy lépett be a boltba. Vásárlás közben beszédbe elegyedtek. Kiderült, hogy egy házban laknak, s a hirdetőn láttott plakát megragadta a figyelmét.

A vásár utolsó napjaiban már nemcsak testvérek, hanem ismeretlenek is betértek vásárolni. Ha a számok nyelvén kellene megfogalmazni az eredményeket (természetesen Istenünk egészen másként nézi ezt), akkor így summázhatnánk: kb. 100 ezer forintos forgalom, hét árusító, egy plakátkészítő, kb. húsz vásárló, és sok-sok imádkozó testvér.

Amit zárszóként hozzátehetnék, az a következő: Az emberek, különösen a hatvan felettiek a járvány miatt kiváltképp kiéheztek az emberi kapcsolatokra, a személyes beszélgetésekre. Talán, mikor majd itt lesz a tavasz, érdemes lesz egy kis, összecsukható asztalkára kirakott könyvekkel, CD-kel vidéken is egy-egy forgalmas helyre (piacra, főtérre, bolt mellé) a nap forgalmasabb időszakában kitelepülni (ha lehet, ketten), és ott árusítani, beszélgetni.

Szeretnék megemlíteni még egy másik fővárosi szolgálatot. A Bertalan Lajos utcai testvérek egy héten egyszer kirakják a reprezentatív kerítésük alsó részére az összegyűjtött, evangéliumot megszólaltató kiadványokat. Azokat bárki ingyenesen elviheti, s ha akar, adományt is adhat vagy bemehet az ott várakozó testvérekhez beszélgetni.

Milyen jó érzés, hogy Jézus Krisztus örömét leli a szolgálatunkban!

Flogny Piroška

Beszámoló az Eleki Életmódközpont 2020-ban végzett munkájáról

„Tartsuk élénken az emlékezetünkben Isten kegyelmének és szerető gondoskodásának minden irántunk való megnyilatkozását: emlékezzünk a könnyekre, amelyeket letörölt arcunkról, a fájdalomokra, amelyeket lecsillapított, a gyötrelmekre, amelyektől megszabadított, a félelmekre, amelyeket elűzött tőlünk, a szükségletekre, amelyeket betöltött, az áldásokra, amelyeket ránk árasztott. Így erősítsük meg magunkat mindarra, ami még előttünk van földi zárandokutunk hátralévő részén.”
(Krisztushoz vezető lépések)

Bevezetés. ■ Az Eleki Életmódközpont (vendégház) működése tíz évre tekinthet vissza, ez idő alatt már 164 turnust tartottunk. Tudjuk, hogy csak a Jóisten kegyelme által volt mindez lehetséges, Ő adott erőt a munkához, és Ő tartotta fenn intézményünket. Hálásak vagyunk azért, hogy egy olyan évet zárhatunk le, amelyben a nehézségek ellenére is számtalanszor megtapasztaltuk Istenünk kegyelmének munkáját.

Helyzetünk a járvány alatt. ■ A márciusban hazánkban is megjelenő koronavírus-járvány bennünket is nagy kihívások elé állított. A járvány miatt három turnust törölni kellett, ami komoly bevételkiesést jelentett. Testvéreink nagylelkű adományainak volt köszönhető, hogy intézményünket e nehéz időszak alatt is fenn tudtuk tartani. Közel 3 hónap szünet után, június 15-től tudtuk a turnusokat újraindítani. Ettől kezdve az év végéig fokozott óvatossággal tartottuk programjainkat, különösen figyelve a maszkviselésre, a távolságtartásra és a rendszeres fertőtlenítésre.

Elmondhatjuk, hogy a járvány alatt a jelentkezések száma nem csökkent, és az intézményünket teljes mértékben elkerülte a fertőzés. Itt kell még megemlítenünk, hogy míg a turnusok szüneteltek, a felszabadult időt igyekeztünk bölcsen használni. Ez idő alatt például naponta imaórát tartottunk munkatársainkkal, videófelveteleket készítettünk, kertészkedtünk és kisebb karbantartásokat is elvégeztünk. Ekkor döntöttük el, hogy központunk helyzetéről külön hírlevélben fogunk tájékoztatást nyújtani. (Ebből eddig két szám jelent meg.)

Szakácskönyvünk megjelenése. ■ Áprilisban jelent meg az Eleki Életmódközpont recepteskönyve, több mint hat hónapnyi megfeszített munka eredményeként. A könyvhöz egy tapasztalat is fűződik. A kiadványt 3000 példányban rendeltük meg egy helyi nyomdától, de a tetemes költséget nem tudtuk volna azonnal kifizetni. A nyomda egy hónap határidőt adott a számla rendezésére. Imádságos szívvel fogtunk hozzá a könyvek értékesítéshez, azt remélve, hogy az eladott könyvek árából ki tudjuk fizetni a nyomdaköltséget. A Jóisten kegyelméből a szakácskönyvek felét kb. egy hónap alatt értékesíteni tudtuk, így éppen a határidőre ki tudtuk fizetni a nyomdát. Azóta is nagyon sok vendégünk vásárolt e kiadványból, hamarosan újranyomásra is szükség lesz.

Programjainkról. ■ Az elmúlt évben összesen 15 betegturnust és táborot tartottunk, 208 vendég részvételével, akiknek a nagy része kívülálló volt. A vendégeink között voltak vállalkozók, tanárok, orvosok, zenészek, sőt egy ismert énekes és egy helyettes államtitkár is megfordult nálunk.

Sajnos a tervezett egészségnapjaink nagyobb része elmaradt 2020-ban, az egyetlen ilyen jellegű rendezvényt a romániai Nagyszalontán tartottuk meg, március elején. A Komáromban, Kassán, Mosonmagyaróváron tervezett egészségnapok a járványhelyzet miatt elmaradtak. Reméljük, hogy 2021-ben be tudjuk majd ezeket pótolni. Itt megemlítenénk, hogy a vendégház két örömteli eseménynek is helyet adhatott 2020 nyarán. Július 25-én Urbán Gyula keresztségét tartottuk a vendégház udvarán felállított medencében. Augusztus 2-án pedig Blaubacher Györgyi és Urbán Gyula esküvőjére került sor, szintén a vendégház udvarán. Testvéreink életére és a központban végzett szolgálatukra ezúton is a Jóisten gazdag áldását kívánjuk.

Biblia-kör vendégeinknek. ■ A járvány kezdetén fogalmazódott meg az a vágy bennünk, hogy tartsunk online Biblia-köröket a nálunk megfordult vendégeknek. Tematikaként Jézus életét és az alapvető bibliai tanításokat jelöltük meg. Nagy meglepetésünkre az egyik Biblia-körünk első alkalmán már mintegy harmincan vettek részt, és az év végéig folyamatosan 15–25 fő között mozgott a résztvevők száma. A Biblia-körösök közül többen kifejezték, milyen sokat jelentenek nekik ezek az alkalmak lelki fejlődésük szempontjából.

Tapasztalatok. ■ Turnusaink közül kiemelendő a „Vidéki élet” képzés és a Celldömölkön tartott életmódtáborunk. Erről a két programról és az ott szerzett tapasztalatokról részletes beszámolót írtunk a *Kürtszó* előző számában.

A tizedik évfordulónk. ■ Az Eleki Életmódközpont tíz éve, 2010 szeptemberében kezdte meg a rendszeres turnusok tartását. Ebből az alkalomból szeptember 26-án tartottunk egy szerény megemlékezést. Ezen Wynn Horsley¹ tartott igehirdetést az interneten keresztül, ezután Pásztor Judit foglalta össze a központ tízéves történetét, majd Kovács Zsolt beszélt munkánk bizonyásgáttel.

¹ A Uchee Pines Intézet egykori főorvosa, aki 2011–2013 között az Eleki Életmódközpontban dolgozott.

alapjairól. Nagy örömkre szolgált, hogy kb. ötven testvér is bekapcsolódott a vendégházban tartott ünnepségbe az internet segítségével.

Ifjúsági építőtábor október 5–11. között. ▪ Egyre nagyobb problémát jelent a szálláshelyek korlátozott száma, ezért a Mátyás király u. 7. szám alatti, másfél szobás szolgálati ház felújítását már régebb óta elkezdtük, a munka azonban lassan haladt. A felújítási munkáknak nagy lendületet adott a Dunai Péter testvérünk által szervezett építőtábor, amire közel tíz fiatal jelentkezett. Egy hét alatt sikerült elbontani az udvaron álló romos épületeket, és a főépület hőszigetelése is 90%-ban elkészült. Ezúton is köszönjük mindazoknak, akik munkájukkal hozzájárultak a fontos projekt megvalósulásához.

Munkatársaink. ▪ Évek óta imádkozunk rendszeresen azért, hogy több fiatal csatlakozzon hozzánk önkéntesként. Ebben az évben több fiatal önkéntessel bővült a munkatársaink köre (Geiger Benjám, Vaczlavik Anna, Halász Márta, Kiss Eszter). Szabó Zoltán dietetikus is szinte minden turnuson részt vesz. Réz Beáta, Laurenczin Zoltán is állandó munkatársaink lettek.

Egyéb fejlesztések, adományok, anyagi kérdések. ▪ Több fontos fejlesztést is sikerült megvalósítanunk 2020-ban. Elsőként említenénk a napelemrendszer és a hőszivattyú telepítését még 2019 végén, amelynek hivatalos beüzemelése a hatósági ügyintézés lassúsága miatt csak 2020 júniusában történhetett meg. E fejlesztésnek köszönhetően az éves rezsiköltségünk (villany, gáz) jelentősen lecsökkent.

Tavasszal az egyik régóta üresen álló telkünkön tereprendezésbe fogtunk, ahova ezután gyü-

mölcsfákat ültettünk Kiss Eszter kertészmérnök testvérünk jóvoltából. Reményeink szerint néhány év múlva a központ konyhájára is jutni fog majd az ott termő gyümölcsökből.

Az év végén egy kedves házaspártól ajándékba kaptunk egy használt, de jó állapotú, Mazda típusú személygépkocsit, ami nagy segítség lesz vendégeink szállításában, az egészségnapok lebonyolításában és a sokféle beszerzés során.

Nagyon hálásak vagyunk azért, hogy egykori vendégeink és egyéb támogatóink jóvoltából egy fontos diagnosztikai eszközt, egy ún. arteriográfit tudtunk vásárolni.

Megemlítenénk még, hogy öt munkatársunk OKJ-s szakácsképzést kezdett el.

Ezúton köszönjük mindazoknak, akik kisebb-nagyobb adományaikkal támogatták a vendégház folyamatos működését. Hálásak vagyunk azért is, hogy a jelentkezők száma folyamatos volt, és a járvány második hulláma alatt folyamatosan működhattunk, teltházassal turnusokkal.

EVANGELIZÁCIÓ

Terveink. ■ A már működő programok folytatása mellett a következőket tervezzük 2021-re:

1. Terveink szerint az év elején indul az Eleki Életmódközpont webáruháza, amely a növényi alapú táplálkozáshoz szükséges legfontosabb kiegészítőket, alapanyagokat fogja árusítani. Ezzel egy időben bolthelyiség kialakítását is tervezzük, ahol elsősorban a turnuson részt vevő vendégeink vásárolhatnak majd.

2. Továbbra is tervünk egy Eleki Életmódközpontot bemutató füzet megjelenítése. Ebben tapasztalatok, történetek, receptek szerepelnének, nagy példányszámú terjesztésre.

3. Tovább dolgozunk Agatha Thrash: *Természetes gyógymódok enciklopédiája* című könyvén is,

amelyet remélhetőleg a nyáron sikerül megjeleníteni.

4. A prédikátori kar kérésére terveink között szerepel egy képzés is lelkészeknek és könyvevangélistáknak.

5. Szeretnénk majd pótolni a 2020-ban elmaradt „Nagy küzdelem” tábort is.

6. Anyagi támogatást kaptunk egy videófelvetelekre alkalmas helyiség, stúdió kialakítására. Jelenleg az eszközök beszerzése van folyamatban.

7. Elkészült egy orvosi szempontú összefoglaló tanulmány gyógyulási tapasztalatainkról. Terveink szerint ez egy hazai vagy külföldi orvosi lapban jelenne meg.

A 2021-es év turnusainak időpontjai

DÁTUM	TURNUS
Január 11–21.	Betegturnus
Január 31. – február 5.	Képzés
Február 15–25.	Betegturnus
Március 8–25 (18)	Betegturnus
Április 5–15.	Betegturnus
Április 25–30.	Képzés („Vidéki élet” képzés)
Május 10–20.	Betegturnus
Május 31. – június 10.	Betegturnus
Június 21–27.	Biblia-tábor
Július 5–15.	Betegturnus
Július 26. – augusztus 1.	Életmódtábor
Augusztus 9–19.	Betegturnus
Augusztus 30. – szeptember 9.	Betegturnus
Szeptember 20–30.	Betegturnus
Október 11–21.	Betegturnus
November 1–11.	Betegturnus
November 22. – december 9. (18)	Betegturnus
A VÁLTOZTATÁS JOGÁT FENNTARTJUK!	

*„Szeretett barátom, kívánom,
hogy mindenben jól legyen dolgod,
és légy egészséges,
amint jó dolga van a lelkednek.”
(3Jn 2)*

ELEKI ÉLETMÓDKÖZPONT
5742 Elek, Kossuth utca 54.
(www.elekieletmodkozpont.hu)

Jelentkezés:
06-20/400-8646, 06-66/240-610
elekivendeghaz@gmail.com

További információért
forduljon hozzánk
bizalommal!

Isten tenyerében

Egy hideg téli napon a szobám ablakából figyeltem a szürke ködbe burkolódzó város utcáin közlekedő embereket, milyen óvatosan lépdelnek a tükörfényesre fagyott járdán. Aki teheti, ilyenkor nem mozdul ki a jó meleg lakásból. Nekem azonban muszáj volt feladnom a közeli postán egy fontos levelet, ezért a barátságatlan időjárás ellenére is kimerészkedtem az utcára. A házunk kapujában, mielőtt az első lépést megtettem volna a kinti világ felé, magamban felfohászkoztam, kérve mennyei jó Atyánk segítségét.

Már félúton járhattam a posta felé, amikor hirtelen kicsúszott lábam alól a talaj, és a másodperc tört része alatt egész testemmel hanyatt vágódtam a kemény betonon. Arra eszméltem, hogy a hideg járdán fekszem, a rémülettől és a meglepetéstől se szólni, se mozdulni nem tudok, illetve nem is merek. Magamban csodálkoztam, hogy miért nem érzek fájdalmat, majd hirtelen belém hasított a gondolat: talán lebénultam? Óvatosan próbáltam megmozdítani előbb az egyik kezem ujjait, majd a másik kezem ujjait is, azután a lábaim következtek. Leírhatatlan érzés volt, mikor meggyőződtem arról, hogy minden végtagom működik, és sikerült szép lassan egyedül felkászálódnom. Nem is tehettem mást, mert ebben a zord időben senki sem járt arra, így segítséget sem tudtam kérni senki emberfiától.

„Beccapódásom erejét” jól szemlélteti, hogy az ónos eső ellen védekezésül magam fölé tartott esernyőm és fejemről a fekete karimás sapkám is messzire elrepültek. Csak sok-sok méterrel arébb találtam rájuk. A sapkám egy kisebb bokor alatt lapult, az esernyőm a közeli játszótér egyik padjánál bújt el előlem.

Feladtam az ajánlott levelet, majd óvatosan lépkedve hazafelé vettem az irányt. Beérve kellemesen meleg lakásunkba, első dolgom volt meggyőződni arról, hogy tényleg nincs semmi bajom. Máig hálás vagyok azért, hogy megúsztam egyetlen

Havas kereszt. Harmati Gyöngyi fotója

karcolás, parányi véraláfutás nélkül ezt a jeges kalandot, és megkönnyebbülésemben egy hatalmas sóhaj szakadt ki belőlem:

– Istenem, köszönöm, hogy megóvtál!

Ekkor hirtelen belém hasított egy gondolat – elvonultak előttem életem eddigi történései, és sok minden a helyére került bennem. Rengeteg miéltre megkaptam most a választ. Megértettem, hogy életem folyamán sokszor ugyanilyen hirtelenséggel csúszott ki a lábam alól a talaj, egy váratlan és tragikus haláleset, súlyos betegségek, munkanélküliség vagy más szomorú történések formájában. Megértettem, hogy igazából sosem voltam egyedül, sem akkor, sem most, és hogy „valami nagyobb hatalom” mindig megsegített az eddigi életemben, ahogyan Keresztury Dezső: *Valaki tenyerében* című versének részletében is olvasható:

Sokszor éreztem: vége van,
megölnek, elvesztem magam,
s mindig túléltem;
sokszor éreztem: eltűnök,
s a nap mindújra kisütött,
valaki lenyúlt értem;
mindig úr lett a vadakon
valami nagyobb hatalom,
s elfértem tenyerében.

Harmati Gyöngyi
(<https://abekessegzigete.blogspot.com>)

Gyermekáldásunk csodálatos tapasztalata

Tizenkét éve annak, hogy házasságot kötöttem férjemmel, akinek lelki szépségét, szerető, türelmes szívét látva feltettem a kérdést: Kicsoda lehet az a csodálatos Lény, aki őt mellém adta? Aki jobbat adott, mint amit én valaha is megálmodni, elképzelni tudtam volna! Korábban, egy szentgyónáson rá is kérdeztem a papra, hogyan lehet Istent mélyebben megismerni? A pap azt javasolta, hogy naponta imádkozzam. Imáimra viszonylag gyorsan kaptam válaszokat, utak nyíltak meg, s egy évvel később már a Solára jártam.

Szerettünk volna gyermeket, de nem teljesült a vágyunk. Valamikor 2011 márciusa környékén imában kérdeztem Istent, jelet is kérve Tőle, hogy akar-e egyáltalán gyermeket adni számunkra, s alkalmassá tud-e tenni minket e nagy feladatra. Úgy értelmeztem a választ, hogy az igen volt, és megnyugodtam.

Pár év múlva jött egy műtét – ekkor az orvos leszögezte, hogy fizikailag, orvosilag lehetetlen, hogy gyermekünk legyen, és lombikmegoldást ja-

vasolt. Ezután még két további műtét következett. Nehezen, sok ima nyomán nyugodtam csak bele abba, hogy lombikkal próbálkozzunk. Hiszen, ha Isten mindenható, nincs ilyesmire szüksége – mondtam magamban. Egy kedves testvérnőmmel sokat imádkoztunk, könnyörögtünk és beszélgettünk arról, hogy az élet minden esetben Isten ajándéka. Kértük, hogy legyen erőm elmenni a beavatkozásokra és a hormonkezelésekre, és ha megfogam a baba, úgy tudjam szeretni, mint aki Isten ajándéka. Két próbálkozás sikertelen volt, többre én nem vállalkoztam.

Teltek az évek, s megérkezett a csoda előjele. Egy ikerpár fogant meg egy évvel az előző, eredménytelen próbálkozások után. Sajnos, nem maradtak velünk. A következő megfogant gyermek sem. További imatapasztalatok és körülmények bátorítása mellett végül megfogant Noémi nevű gyermekünk, úgy, hogy teljes békém volt már az áldott állapot elejétől, és hittem, hogy minden rendben lesz.

Egyetlen komolyabb megpróbáló alkalom volt csak ez alatt az időszak alatt. Egy délelőtti munkába menet, az iroda ajtajában egy erős és ismerős fájdalom rettentett meg, úgy öt hónaposan. Ijesztően emlékeztetett ez az érzés a korábbi vetélésekre, de teljességgel az Úrra tudtam bízni magunkat, azzal az eshetőséggel is számolva, hogy esetleg ez a baba sem marad velünk. Ha nehéz is volt a gondolat, megbékéltem belül azzal is, ha ez történik.

Utólag úgy látom, hogy az Úr azért tudott ott és akkor megóvni minket, mert teljesen rá tudtam bízni magunkat, a helyzet kimenetelére való tekintet nélkül. Kimondtam belül, hogy az ő akaratára legyen meg.

Noémi lassan nyolc hónapos lesz. Kezdem felogni, hogy ő VAN, és tényleg itt alszik melletttem. Megszületése hatalmas tapasztalat volt nekem és azoknak, akik velem imádkoztak. Noémi élő bizonyosága az Úr végtelen szeretetének.

T. D. I.

Megbetegedésünk lelki tapasztalatai

Családunkban is megjelent a Covid-fertőzés. Lebetegedtünk mindannyian, és a tünetek nagyon kemények voltak, de a betegség intenzív fázisa csak egy-két napig tartott.

Egy komolyabb betegség mindig megállásra kényszeríti az embert. Ilyenkor, ha lehet, még inkább az Isten felé fordulunk, és így jobban meghallhatjuk intó szavait. Szeretnénk megosztani veletek a betegségünk alatt szerzett lelki tapasztalatainkat, gondolati egységekbe szedve:

1. Mivel három kisgyermekünk van (egy négyéves és két egy év alatti gyermek), egészségesen is sok energiát és törődést kíván a róluk való gondoskodás. Most azonban betegségünk alatt volt egy-egy igen kritikus napja mindkettőnknek, amikor muszáj volt időnként napközben is néhány órára ágynyugalomba vonulni. A különlegesség Isten gondviselésében az volt, hogy feleséggel nem ugyanarra a napra esett ez a kritikus napunk, hanem épp egy-egy nap elcsúszással. A vírushatás miatt külső segítségre nem számítottunk, ezért igen fontos volt, hogy legalább „egy legény maradjon a fedélzeten”. És arra a kritikus két napra mindig hagyott egy-egy embert az Úr, aki irányítani tudta dolgainkat. Isten gátat szabott a gonosz munkájának, mert betegségünk kritikus időszakát rövidre szabta. Hozzáteszem, így is embert próbáló volt, és még napokig félárbcra eresztett vitorlákkal haladtunk tovább, mégis nagyon hálásak vagyunk Teremtőnknek, hogy emberfeletti erőt kaptunk, és nem hagyta, hogy mindkettőnket egyszerre gyűrjön le a betegség egy ilyen családi helyzetben.

2. Amikor egy betegség által felmerül az emberben az elmúlás gondolata, e földi lét tűnékenysége, lehetőségünk van átértékelni eddigi életünket, cselekedeteinket. Azt mondja az Úr beszéde: „Aki tehetné a jót, de nem teszi, bűne az annak.” Vajon hány mulasztásos bűnünk van csak a kö-

zelmúltból? Ha élő kapcsolatunk van Istennel, sokszor tudunk is ezekről, meg is bánjuk. De tesszünk is vajon azért, hogy ezután ne így legyen? Ha gyengék vagyunk, könyörgünk-e buzgón az Úrhoz, hogy erősítse meg kezünket a jóra? Vagy inkább a saját földi dolgainkat helyezzük előbbre a Teremtőnkkel való együtt munkálkodásnál a mennyei dolgokban?

3. Isten azért engedi meg a nehézséget az életünkben, hogy megállítson, elgondolkoztasson minket rohanó világunkban. Lesz-e értelme vajon a mostani megállításnak és elgondolkodtatásnak? Vagy megy minden ugyanúgy, mint azelőtt, a következő és az azután következő megállításig, egészen addig, amíg letelik kegyelemidőnk?

Nagy kérdések ezek, hiszen nem más múlik rajtuk, mint hogy „méltókká” tétetünk-e arra, hogy elvegyük az élet koronáját. Elvégezzük-e a nemes harcot minden nap ezen a földön? Vívunk-e élet-halál harcot minden nap, minden órában, sőt minden percben, hogy elvehessük a megígért „romolhatatlan győzelmi koszorút”? Vagy visszaretent, hogy minden pillanatban ezt kellene tennünk?

Hogyan lehetséges ez? Magunktól nem megy. Egyet szükséges megtennünk: mindig akarni, igényelni a mennyből jövő segítséget.

Könnyű vagy nehéz ezt megtenni? Pál apostol életre-halálra menő küzdelemről ír a győzelmi koszorúért, és hogy a külső és belső ember harcol bennünk. Ezért így kiált fel: „Ó, én nyomorult ember, kicsoda szabadít meg e halálnak testéből?” (Rm 7,24) Küzdelmeinkben gondolhatunk Jézus Krisztusra, aki „az ő testének napjaiban erős kiáltás és könnyhullatás közepette járult ahhoz, aki képes megszabadítani őt a halálból, és meghallgattatott az ő istenfélelméért” (Zsid 5,7).

4. Elkezdtem megutálni a folyamatos fertőtlenítést és kézmosást, az otthonunkban levő maszkviselést, azt, hogy mindig tartanunk kell attól, hogy visszafertőzödünk még köhögő gyer-

mekeinktől. Megutáltam a vírust, a fertőzést, a betegséget és a halált is. Gyűlöletes és utálatos dolgok ezek, magának Sátánnak, a gonoszság szerzőjének találmányai mind.

De vajon tudjuk-e így gyűlölni a bűnt is? A mi saját bűneinket, amelyeket önként fogadtunk be az életünkbe? Mindig tudjuk-e gyűlölni azokat? És dédelgetett bűneinket, amelyekről lelkünk mélyén tudjuk, hogy elfogadhatatlanok Isten szemében, de valamiért mégsem akarunk megválni tőlük?

Meg tudjuk-e utálni a törvényteleniséget, amely Isten szeretettörvényét – melyre igazából vágyunk – sárba tiporja és megszentelteleníti? Értékeljük-e igazán Megváltónk mérhetetlen áldozatát, mindazt, amit tett értünk? Vagy hagyjuk, hogy a gonoszság fejedelme beszippantson minket, azzal a gondolattal, hogy majd később megbánjuk?

Mi kell ahhoz, hogy nap mint nap annyira meg tudjuk utálni a bűneinket, hogy ne kövessük többé el ezeket? A mulasztásos bűnöket, a haragot, a felgerjedést, a kívánságainkba való belefeledkezést és a többi vétket?

Mi kell ahhoz, hogy ne csak elméletben váljunk büntelenné, hanem a gyakorlatban is? Hogyan tudnánk ténylegesen Jézus Krisztus nyomdokaiban járni?

Azt hiszem, mindannyiunk számára nagy kérdések ezek. Sőt, talán épp ezek a legnagyobbak. A többi nem is igazán számít, mert csak a legfontosabbról veszi le a tekintetünket.

Farkas Péter és felesége, Judit tapasztalata

Szabó Zsuzsára emlékezem

Szabó Zsuzsa nem volt közösségünk tagja. Közülünk jobbára csak azok kerültek vele személyes kapcsolatba, akik részt vettek nyári zenei táborainkban, ahová meghívásomra jött el két alkalommal. Annak idején együtt jártunk a Zeneakadémiára, onnét ismertük egymást. Jóval felettem végzett, így hamar szem elől tévesztettem. Több mint harmincévnyi szünet után a váci pályaudvaron futottunk össze ismét. Nagyon megörültünk egymásnak, és rögtön beszédbe elegyedtünk. Kiderült, hogy ő is a városban, az Apor Vilmos Katolikus Főiskolán tanít hegedűt, ami munkahelyemtől, a váci konzervatóriumtól kb. száz méterre, ugyanazon a téren van. Más időbeosztásban dolgoztunk, ezért nem tudtunk egymásról évekig. Ez volt az oka annak is, hogy a későbbiekben is csak telefonon tartottuk egymással a kapcsolatot, leszámítva néhány véletlen találkozást.

Laza barátságunk akkor vált szorosabbá, amikor megkért: állítsak össze egy hatvanperces zenei programot diákjaimmal a főiskoláján évente megrendezett országos nyelvi verseny programjának színesítésére, amíg a zsűri az írásbeli feladatokat javítja. Eredetileg saját iskoláján belül neki kellett volna ezt megtennie, de nem voltak elég képzetek hozzá a tanulói. Ők jobbára hobbiszinten művelték a zenét. A mi diákjainknak viszont kiváló lehetőség volt ez a felkérés. Zsuzsa nagyra értékelte ezt a szervezést, így jött az ötlet, hogy elhívom nyári zenei táborunkba, ahol viszont én szorultam az ő segítségére. Először inkább viszonyossági alapon mondott igent, bár Spohr frissen felfedezett oratóriuma, *A végső események* is felkeltette érdeklődését. Nagy várakozás volt mindkettőnkben.

Nagyon örültem, hogy gyorsan beilleszkedett, barátokra lélt, jól érezte magát táborunkban. Elvárásolta Orfű fekvése és a gyönyörű darab. Magam mellé ültettem a zenekarban. Nem csak pultársam volt, hanem szobatársam is. Együtt jár-

"Boldogok a békességszerzők, mert Isten gyermekeinek hívják majd őket." Mt 5,9

Deákné Szabó Zsuzsanna
1955-2020

tunk úszni a közeli tóra. Hús vizében egymás mellett tempózva sokat beszélgettünk családjáról, szakmai életútjáról, szívbetegségéről. Akkor tudtam meg, hogy koncertmester volt a Fővárosi Operettszínházban, majd a Honvéd Művészegyüttes zenekarában hegedült, annak megszűnéséig.

Váci munkahelye nem jelentett számára aktív zenélést, így táborunk feszes próbarendjétől eléggé elszokott már. Nagyon becsültem, hogy ennek

megállt a szíve. Váratlan halála mindannyiunkat megrázott, leginkább konzervatóriumot végzett fiát, a temetési előkészületek kapcsán ismertem meg. Kérésére együtt zenéltünk anyukája búcsúztatásán. Eljött volna tavaszi komáromi koncertünkre is, amelyen Spohr oratóriumát tűztük műsorra, ha a járványhelyzet miatt nem halasztódott volna el e koncert. Mint mondta, ő is szeretné megismerni a művet, és azt a közeget, amelyről oly sok szép emléket osztott meg vele édesanyja. Remélhetőleg lesz még erre módja.

Hiszem, hogy a Gondviselés intézte úgy, hogy „véletlen”

ellenére kevéske szabadidejében mindig szívesen beült bibliai tárgyú előadásainkra. Ezek megérintették. Különösen így volt ez a rá következő évben, amikor a tábori áhítatokon a Spohr-oratórium egyes tételein keresztül az emberiség történelmének záró eseményeivel foglalkoztunk. Örülök, hogy ezekről is hallott. Akkor még nem tudtuk, hogy augusztusi, bécsi zárókoncertünk után öt hónappal már nem lesz az élők sorában.

Szeptemberben tüdőembóliát kapott. Kórházba került, ahol elcsúszott a folyosón. Kezét törte. A tüdőembóliából szépen felépült, keze azonban nagyon lassan gyógyult. Félt, hogy nem fog tudni többé hegedülni. Gyógytornásznőmet ajánlottam neki, aki dupla kéz- és csuklótöréséből csodálatosan helyrehozott. Az első kezelést követően Zsuzsa bizakodni kezdett. Ám két napra rá, 2020. január 18-án éjjel álmában

találkozásunk után, munkakapcsolatunknak köszönhetően, Zsuzsa élete utolsó éveiben két táborunkba is eljutott. Bízom abban, hogy az ott halottak felkészítették őt a Krisztussal való találkozásra az első feltámadáskor.

Tóth Judit

Kedves barátunk, Müller Károly nem volt a közösségünk tagja, de amíg egészségi állapota engedte, gyakran részt vett Keszthelyen az istentiszteleteken, továbbá különböző táborainknak is rendszeres résztvevője volt. Sokan ismerték és szerették, tisztelték őt. Lélekben egyértelműen hozzánk tartozott. Ezért is kérte fel a temetési szolgálatra a család közösségünket.

A szerkesztők

IGEHIRDETÉS MÜLLER KÁROLY TEMETÉSÉN (2020. november 20.)

Tisztelt Gyászoló Család, Gyászoló Gyülekezet!

Gyászistentiszteletünk alapigéjét János evangéliuma 11. fejezetéből olvasom. Azt a részletet idézem fel, amikor Jézus találkozott a néhány napja elhunyt Lázár testvérével és az őt körülvevő siratókkal: „*Jézus azért, amint látta, hogy ő sír, és sírnak a vele jött zsidók is, elbúsult lelkében, és igen megrendült. Kérdezte: hová helyeztéték őt? Mondták neki: Uram, jer, és lásd meg! Könnyekre fakadt Jézus. Mondták azért a zsidók: Íme, mennyire szerette őt! Némelyek pedig mondták közülük: nem megtehet-e volna-e Ő, aki a vak szemét felnyitotta, hogy ő ne haljon meg? Jézus újra felindulva magában odament a sírhoz...*” (Jn 11,33–38/a)

A Jézus életét megörökítő evangéliumok szerint mindössze kétszer látták Őt sírni. Az egyik eset ez volt. Jézus nem egyszerűen csak elérzékenyült, hanem így olvastuk: „*Elbúsult lelkében, igen megrendült, könnyekre fakadt, felindult magában.*” Nem Lázárt siratta – mint tévesen gondolták egyesek –, hiszen tudta, hogy mit akar tenni érte rövid idő múlva. Az emberi szenvedés rendítette

meg, hiszen Ő nem erre teremtett minket, nem ezt a sorsot szánta nekünk. Lelke mélyéig átérezte azt a fájdalmat, amit mi, emberek érzünk, amikor a halál elragadja tőlünk azt, aki a lelkünkhöz nőtt, kíméletlenül széttépve a minket összekapcsoló szeretetköteléket. „*Jézus tegnap, ma és mindörökké ugyanaz*” – mondja az Írás (Zsid 13,8). Ő ma is együtt érez a testvérrel, a közeli családtagokkal, valamint a Karcsit tisztelő, szerető barátokkal és ismerősökkel.

Mi, emberek, hajlamosak vagyunk Istent mintegy tárgyiasítani, valamilyen ősoknak vagy erőnek tekinteni, nem pedig érzékeny, szerető, személyes Lénynek. A Szentírás azonban azt mondja Róla, hogy ő érző és együtt érző Lény. „*Minden szenvedésünket ő is szenvedí*” – olvasható Ésaías próféta könyvében (63,9). Jézus azt mondta, ha valami jót vagy gonoszt teszünk akárcsak eggyel is az ő legkisebb teremtményei közül, az olyan, mintha vele tettük volna ezt (Mt 25,40.45).

De ha ez így van, akkor megkerülhetetlen az a kérdés, amit Lázár sírjánál is feltettek a gyászoló-

lók: „Nem meglehetett volna Ő, aki a vak szemét felnyitotta, hogy ő ne haljon meg?”

Karcsira vonatkozóan nem így fogalmaznánk meg a kérdést, hiszen tudjuk, hogy valójában kegyelem volt, hogy a vírus, amit elkapott, gyors halált okozott neki, hiszen teste nagyon elgyötört volt már a sok évtizeden át viselt betegségektől. Az ő esetében inkább így fogalmaznánk: Nem meglehetett volna Ő, hogy Karcsi ne szenvedjen annyit, szinte vég nélkül, fiatalkorától fogva haláláig?

Nem emlékszem már arra, hogy ki mondta Karcsit a „magyar Jóbnak”, de találóan nevezte így. Egy fiatal fiú érettségi után – kiváló képességek birtokában, mindvégig kitűnő bizonyítványokkal a háta mögött – lelkesen készült az orvosi pályára, mert életcélja volt, hogy szenvedő embereken segítsen. És ekkor – micsoda döbbenetes fordulat! – éppen egy orvosi műhiba folytán, egy semmi kis foghúzás nyomán, egymást követték nála a vérmérgezés, majd a csontvelőgyulladás. Másfél év múlva kénytelen volt feladni az orvosi egyetemen folytatott tanulmányait, mivel egészségi állapota ezt lehetetlenné tette. Nem kevesebb, mint huszonkilenc műtét után stabilizálódott úgy-ahogy az állapota. Eközben azonban 24 évesen elvesztette a hallását, és egyik lábát is amputálni kellett.

Ő azonban lelkileg kiküzdötte magát mindebből. Mint elbeszélte, a francia író, Camus egyik mondata szólította meg először: „Aki csak rosszalja az életét, és összeroppan súlya alatt: senkin sem segíthet.” Ő pedig nem akarta feladni azt az életcélját, hogy embereknek segítsen. Egyik kórházi tartózkodása során egy betegtársa Bibliát adott a kezébe, ami addig neki ismeretlen volt. Életre szóló erőforrást talált benne. Miután megértette Isten megváltási tervét, a Megváltó Krisztusba vetett szilárd hitre jutott. Ez örökös reményt és a földi életen túlmutató célt adott neki.

Így lett mégiscsak orvos, a lélek orvosává sokak számára. Az ő szájából hitelesen hangzott az az életfilozófia, amit magában kialakított.

Senki sem mondhatta, hogy neki nagyobb baja, gondja van nála. Így foglalta írásba sok szenvedés között kialakított hitvallását: „Minél hamarabb igyekszem túljutni a csüggesztő, nehéz élményeken. Nem szabad belesüppedni az önsajnálamba, mert annál nehezebb kijönni belőle. Nagy türelem kell az élethez. Gyakoroljuk egy életen át, de mesterek soha nem leszünk benne... Sok időt töltöttem kórházban. Nem is években, hanem évtizedekben mérhető ez az idő... Kiböjtölni azt, míg fel tud kelni az ember, újból meg újból járni tanulni, szinte az alapoktól kezdve – ez jó iskola volt a türelem, az alázat, a kitartás és az állhatatosság elsajátításához. Ahhoz is, hogy az ember soha, semmilyen körülmények között ne adja fel a reményét.”

Miután elvesztette a hallását, csak levelezve tudtak vele beszélgetni barátai, látogatói. Ki volt készítve nála egy füzet, és azt adogatták egymásnak a vendégek, mindegyikük abba írta reagálását a másik gondolataira. Magam is számos esetben folytattam ilyen beszélgetést Karcsival. Ezek az alkalmak mindig felemelőek voltak, mert Karcsi mondatai megindító nemességet, lelki erőt, hitet sugároztak. Amíg egészségi állapota engedte, részt vett Biblia-táborokon és a mozgássérülttáborokban, ahol mindig felkérték egy beszéd megtartására. Volt, amikor így kezdte a beszédét: „Aggódok, hogy recseg-ropog a hangom, mert én nem hallom, amit mondok, egyébként is sokat vagyok egyedül, keveset beszélek.” Beszédének a tartalma azonban minden jelenlétet megszólított, megindított.

Újabb tragédiát jelentett számára, amikor elvesztette édesanyját, aki megözvegyülve vele élt, és szeretettel gondoskodott róla. Én is hallottam nem egyszer sóhajtozni Aranka nénit, hogy csak azt kéri a jó Istentől, sokáig éltesse, hogy tudjon gondoskodni beteg fiáról. Azon aggódott, hogy mi lesz Karcsival, ha ő meghal. A magára maradás otthonában drámai változás volt Karcsinak, de ezt is fel tudta dolgozni, túl tudta élni. Nővére és nővére fia, valamint az ő felesége álltak az édesanya helyére, és erejüket meghaladó mó-

don törődtek vele, gondoskodtak róla mindvégig. Ha kérdeztük Karcsit, hogy miben segíthetünk, van-e valamire szüksége, mindig így válaszolt: „Majd a nővérem, majd az unokaöcsém elrendezi.”

Azt hinnénk, hogy Karcsi tragédiája már nem fokozódhatott tovább. Egészségi állapota azonban egyre kritikusabb lett, és végül bele kellett törődnie, hogy idősök otthonában nyerjen elhelyezést. Itt élte át azt, ami talán a legfájdalmasabb volt számára, hogy otthonát, az ő fészket, az ő kis univerzumát, ahol mindent ismert, és minden fontos volt számára, távollétében fel kellett hogy számolják. Utolsó betegsége, amit a koronavírus-fertőzés idézett elő, és amit gyors halál követett, valójában kimenekedés volt számára a végeláthatatlan szenvedések láncolatából, megpihenés az élete során végigharcolt nagy küzdelem után.

Mit válaszolhatunk mindezek után a feltett kérdésre? Miért engedte meg Isten, hogy végesszenné szenvedés legyen az élete? Tökéletes és teljes feleletet biztosan nem tudunk adni erre a kérdésre, sem én, sem más. Ezt csak Isten országában fogjuk megérteni, ha az ő kegyelméből oda jutunk. Azt azonban határozottan mondhatjuk, hogy az az el nem fogyó lelkierő, amivel ő átélte mindezt, nagyobb csoda, mintha Isten természetfeletti beavatkozással meggyógyította volna őt. Továbbá bizonyosan érvényes rá is az, amit Isten általában ránk, emberekre vonatkozóan kijelent: „*Én tudom az én gondolataimat, amelyeket felőletek gondolkod, és az nem háborúságnak, hanem békességnek gondolata, hogy kívánatos véget adjak nektek.*” (Jer 29,13) A „kívánatos vég” kifejezéssel az örök életre utal az Írás, az újjáteremtett földön, amit Jézus visszajövele nyomán nyernek el a benne bízók. Isten legfőképpen azt tartja szem előtt, hogy ezt a kívánatos véget elnyerhessük, amihez képest a földi élet csak rövid próbaidő. Az újjáteremtett földről, valamint arról az igaz emberi közösségről, társadalomról, amely majd halál és

szenvedés nélkül fog élni azon, a Biblia egyik leg-tömörebb, legszebb ígérete így szól: „*Új eget és új földet várunk az ő ígérete szerint, amelyben igazság lakozik.*” (2Pt 3,13) Isten titka, hogy kit miképpen készít fel erre a kívánatos végre. Valaki így fogalmazott: „Isten sohasem vezet minket más úton, mint ahogy magunk is kívánnánk és választanánk, ha látnánk a kezdetből a véget, úgy, mint Ő.”

Karcsi egyik barátja megőrizte azt az írásos beszélgetést, amit tavaly júniusban folytatott vele, amikor meglátogatta. Karcsi leírt neki két versszakot szép, apró, gyöngybetűs írásával, lassan, testi nehézségek árán. Egy német ének magyarra fordítása ez a két versszak:

Haza vágyom,
mert ott boldogságom szép napja felragyog,
ott van nékem örökös lakásom,
itt csak vándor vagyok.
Ősszel a költöző madárka elszáll messze,
melegebb hazába.
Haza vágyom.

BÚCSÚZUNK

Fut a hajó révbe,
tengerbe a folyam,
a kisgyerek fut anyja ölébe,
én meg hozzád, Uram!
Énekeltem búban, örömben,
egy ének volt, mit nem feledtem:
Haza vágyom.

Ez az ének – amit Karcsi fejből tudott, és amivel kifejezte érzéseit barátjának – bizonyosága annak, hogy erősen hitt „a kívánatos végben”, és hogy erre vonatkozó reménységét mindvégig megőrizte. Bizonyosága annak is, hogy vágyott már megpihenni.

A Szentírás tanítása szerint a halál fájdalommentes, öntudatlan nyugvás, amiből a jelen történelem végén, Jézus visszatérésekor lesz ébredés,

feltámadás – a személyiség azonosságával, de új-áteremtett, ép testben. Mind az Ó-, mind az Új-szövetség alváshoz hasonlítja a halált. Jób könyve például úgy fogalmaz, hogy a holtak „*az egek elmúlásáig sem ébrednek, nem keltetnek fel álmukból*” (Jób 14,12). Luther Márton nagyon kifejező és bátorító hasonlatot használt: „Nem hasonló-e a halál az éjszakai alváshoz?” – tette fel a kérdést. Majd így folytatta: „Mert amint az alvástól elmúlik a gyengeség, és az élet lelke visszatér, úgy, hogy az ember reggel friss jókedvvel ébred fel, így fogunk mi is az utolsó ítéletkor feltámadni, mint-ha csupán egy éjszakát aludtunk volna; frissek és erősek leszünk.” (Idézi Virág Jenő: *Dr. Luther Márton önmagáról*, Bp., 1991, 175. o.)

Lázár feltámasztása történetének felidézésével kezdtem az igehirdetést, és azzal is szeretném befejezni. Jézus kijelentését idézem, amelyet az elhunyt testvéreinek mondott: „*Én vagyok a feltámadás és az élet, aki hisz énbennem, ha meghal is, élni fog. És aki csak él és hisz énbennem, nem hal meg örökre.*” (Jn 11,25–26) A Károli-fordítású Bibliákban nem pontos ennek a kijelentésnek a fordítása, én a görög szöveg szerint idéztem, illetve az 1973-as új katolikus fordítás szerint, amely pontosan adja vissza az eredeti szöveget.

Jézusnak ez az ígérete Karcsira vonatkozóan is érvényes, és ebben találhatunk megnyugvást öfelőle.

Vankó Zsuzsa

Kürtszó – Negyedévenkénti gyülekezeti folyóirat

A Keresztény Advent Közösség megbízásából kiadja a Bibliaiskolák Közössége
Felelős kiadó: a Keresztény Advent Közösség elnöke, valamint a Bibliaiskolák Közössége elnöke
Szerkesztőbizottság: Buda Júlia, Fodor Albert, Udvarhelyi Valéria, Vankó Zsuzsa
Elérhetőségeink: www.kerak.hu/dokumentumtar; e-mail: kurtszo@kurtszo.hu
A kiadó elérhetőségei: 1181 Budapest, Reviczky Gy. u. 46.
Tel. 06-1/267-3947, 06-20/379-6020; www.bikkiado.hu; e-mail: info@bikkiado.hu

ISSN 2732-0499

Túrmezei Erzsébet • **Kegyelem éve**

Új év, új titok. Mit hoz? Mi vár ránk?
Gyengék, szegények, kicsinyek, árvák!
S kórházból írta valaki nekem:
„Így kezdődött új évem, betegen.

És mégis hittel hirdetem, hogy ez
az Úrnak kedves esztendeje lesz!
Bízó reménnyel megyek elébe!
Kedves esztendő! **Kegyelem éve!**”

Azóta telnek napok és hetek,
de akárhányszor ezzel ébredek,
indulok bízva új nap elébe:
Kedves esztendő. **Kegyelem éve!**

Hiszed-e velem, vallod-e velem,
ha mást mutat is a sírva járt jelen?
Ne csüggedj mégse! Ne lankadj mégse!
Gyümölcsöt érlel könnyek vetése.

Atyai háznak, dombos kenyérnek
nagy bőségére boldogan térnek
tékozló fiak, feledve vályút,
s újra cserélik szennyes ruhájuk.

Hogy megöleljen, áldjon és segítsen,
tárt kapujában vár ránk az Isten.
Tárva a kapu. Vár a kegyelem.
Hiszed-e velem? Vallod-e velem?

Akkor hallják meg minden szegények!
Hirdessük ezt a kegyelmi évet!
Hirdessük gondot, bút félretéve:
Kedves esztendő! **Kegyelem éve!**